

www.musavat.com

MÜSAVAT

Xəbər
Azərbaycana
donuz qripi
təhlükəsi
ciddiləşir
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 11 yanvar 2016-cı il Bazar ertəsi № 6 (6327) Qiyməti 50 qəpik

Gündəm

Prezident məmur-oligarxlara təcibli: "Süni bahalaşmaya son qoyulmalıdır!.."

İlin iqtisadi yekunlarına həsr olunan iclasda İlham Əliyev işbazlara xəbərdarlıq elədi; pensiya və əməkhaqlarının artırılması ilə bağlı tapşırıq verdi; Sərkisyanla son fərasinə toxunan prezident "Formal bir görüş idi", dedi...

yazısı səh.5-də

Karlovi Varinin nağil kimi həqiqətləri

"Yeni Musavat"ın əməkdaşı azərbaycanlı elitinin "göz bəbəyi"ndən yazır

yazısı səh.12-də

Manatın sabitliyi öz aktuallığını itirib - ekspert

yazısı səh.6-da

DTX-də saxlanılan Kərbəlayi Natiqin səhhətində ciddi problem yaranıb

yazısı səh.4-də

Pənah Hüseyn KXCP-yə sədr gətirilir?

yazısı səh.4-də

Xalq şairi Zəlimxan Yaqub bu gün torpağa tapşırılacaq

yazısı səh.3-də

Azərbaycanı İslam koalisiyasından çəkdirən 2 təhlükə

yazısı səh.9-da

Devalvasiya ölkədən İrana xəstə axını artırır bilər

yazısı səh.15-də

Amerikanın Suriyanın şimalında kürdləri dəstəkləməsinin səbəbi

yazısı səh.9-da

İqtisadi böhran dövrü üçün psixoloq məsləhətləri

yazısı səh.15-də

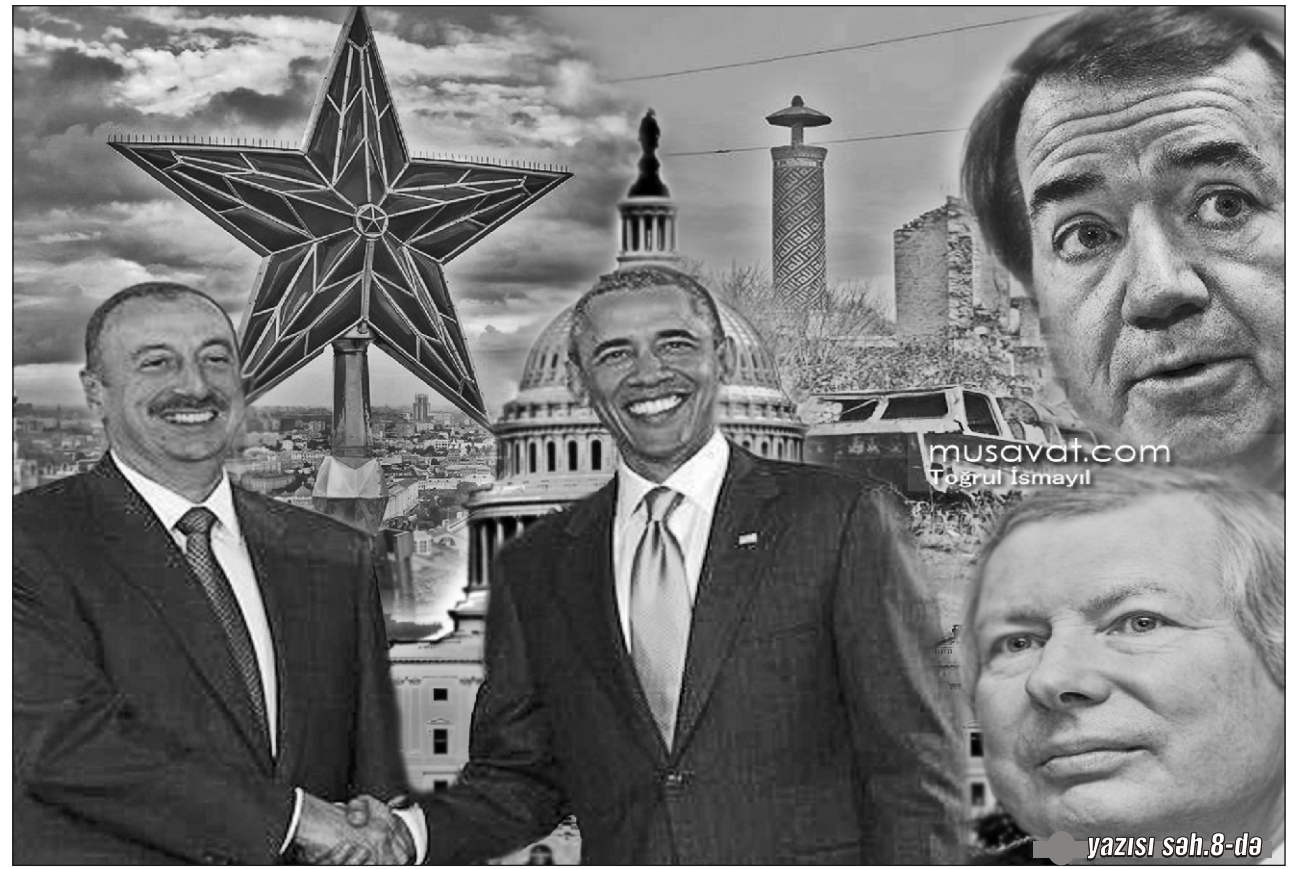
"Qızıl Məryəm" və onun qatil qızı da "Fəryad" filminin prototipləri imiş

yazısı səh.15-də

Ağ Ev sülh təşəbbüskarlığını Kremləndən alır - plan

ƏLİYEVİN ABŞ-A DƏVƏTİNİN ARXASINDAKI QARABAĞ HƏDƏFİ

Bu dəfə prezidentləri Barak Obama bir araya gətirə bilər; Dağlıq Qarabağ məsələsi Moskva və Vaşinqton arasında "nifaq predmeti" nə çevrilir; 2016 bu xüsusda tarixi bir il olacaq, əgər...

"MTN işi"nin Naxçıvan uzantısı haqda yeni məlumatlar

Kərəm Mustafayevin qardaşı Eldar Mahmudova dəbdəbəli villa tikibmiş; Vəli Ələsgərovun vurulmasının yeni detalları bilindi...

yazısı səh.10-da

Əli Əlirzayev: "Böhran şəkər kimi xəstəlikdir..."
yazısı səh.7-də

Əli Kərimlinin əmisi oğlu Fransadan deportasiya oluna bilər
yazısı səh.13-də

"Univermaq Zaman"ın ailəsində qalmağal - oligarx xəstəxanalıq oldu...
yazısı səh.10-da

11 yanvar 2016

İlham Əliyevdən dost Pakistana güzəşt

Pakistan prezidenti Məmnun Hüseyn ötən şənbə günü Ravalpindi Ticarət-Sənaye Palatasının nümayəndələri ilə görüşü zamanı pakistanlı iş adamlarını dost Azərbaycana ixracı genişləndirməyə çağırıb.

Virtualaz.org Pa-

kistanın ingilisdilli DAWN agentliyinə istinadən xəbər verir ki, prezident Bakıya ötən ilin sonlarında etdiyi səfərin yekunlarına dair iş adamlarını məlumatlandırıb. Deyib ki, səfər zamanı iki ölkə arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsini müzakirə edib.

Məmnun Hüseyn bildirib ki, Azərbaycan nizamnamə kapitalı 50 milyon dollardan az olan xarici bankların öz ərazisində fəaliyyətinə icazə vermir. Lakin onun xahişi əsasında Azərbaycan Pakistan Milli Bankının filialının 10 milyon dollar kapitala fəaliyyətə başlamasına icazə verib. "İxracatçılar dost ölkələrdə hadisələrin bu cür inkişafından fayda götürməlidir"-prezident bildirib.

Pakistan Azərbaycanın islam dünyasındakı strateji tərəfdaşı və ənənəvi müttəfiqidir. Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tanıyan ölkədir.

Azərbaycan Pakistandan "JF-17" qırıcıları alacaq

Azərbaycan Pakistandan "JF-17 Thunder" qırıcılarını almaq üçün danışıqlar aparır. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu haqda Pakistan prezidenti Məmnun Hüseyn ötən ilin sonlarında Bakıya etdiyi səfərin yekunları ilə bağlı danışıqları bildirdi.

"Azərbaycan və Nigeriya Pakistan hərbi sənayesinin məhsullarını, o cümlədən modernləşdirilmiş JF-17 qırıcılarını almağa marağ göstərir" - prezident Hüseyn bildirib. Məmnun Hüseyn deyib ki, qırıcıların satışına dair sövdələşmə tezliklə əldə ediləcək. "Azərbaycan tezliklə Pakistan hərbi sənayesinin məhsullarının alıcısına çevriləcək"-prezident Ravalpindi Ticarət-Sənaye Palatasının nümayəndələri ilə görüşündə bildirib.

"JF-17 Thunder" qırıcı-bombardmançı təyyarələri Pakistan-Çin birgə istehsalıdır. Təyyarənin Çin versiyası FC-1 Xiaolong adlanır. Bu təyyarələri 90-cı illərin sonlarında, 2000-ci illərin əvvəllərində Çinin "Chengdu Aircraft Corporation" şirkəti Pakistanın maliyyə dəstəyi ilə işləyib hazırlayıb. İlk sınaq uçuşlarına 2003-cü ildə başlayıb. Təyyarənin ekipajı 1 pilotdan ibarətdir, uzunluğu 15 metr, qanadlarının eni 9.46 metr, hündürlüyü 4.77 metrdir. Boş halda çəkisi 6411 kiloqramdır.

Maksimal sürəti 1910 kilometrə çatır, Yerdən 16.7 km hündürlüyə qalxa bilir, praktik uçuş hündürlüyü isə 15.24 km-dir. Təyyarə 23 millimetrlik avtomatik topla, "hava-yer" və "hava-hava" tipli raketlərlə, habelə idarəolunan bombalarla təchiz edilib. Bir reyddə 4 bomba daşıya bilir. Habelə idarəolunmayan 57 və ya 90 mm-lik raketlər daşıyır.

Azərbaycan Pakistandan bu təyyarələri almağa hələ bir neçə il əvvəl marağ göstərirdi. Bu haqda xarici mənbələrdə məlumatlar yayılmışdı. İndi isə belə görünür ki, danışıqlar son mərhələdədir və bu təyyarələrin alınması Azərbaycanın Hərbi Hava Qüvvələrinin imkanlarını xeyli gücləndirəcək.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İtənillən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı sıldıqdan sonar abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
- Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Mesavat" - 0.40 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.**
- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil, **Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir: Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22**

Pensiya və müavinətlər qalxacaq mı?

İqtisadçı ekspert: "Müəyyən variantlar var..."

Məmnun Hüseyn ikinci dəfə devalvasiyasından sonra ölkədə bütün növ məhsulların qiymətində artım müşahidə olundu. Belə olduğu təqdirdə ötən 10 ay ərzində yerli valyutanın alıcılıq qabiliyyəti iki dəfəyə yaxın aşağı düşdü ki, bu da əhəlinin sosial həyatına öz mənfi təsirini göstərdi.

Bəs bu halda ölkədə pensiya və müavinətlər artırılacaq mı? Məsələ ilə bağlı musavat.com-a Milli Məclisin İqtisadi siyasət komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov danışdı. O bildirdi: "Bütövlükdə götürəndə 2015-ci ildə milli valyuta iki dəfə devalvasiya nəticəsində dəyərdən düşüb. Belə olduğu təqdirdə pensiya və əməkhaqqı sisteminə müəyyən qədər baxmaq lazımdır. Mənim aldığı məlumata görə, cənab prezident bununla əlaqədar Azərbaycan hökumətinə öz tapşırığını verib və bu məsələyə baxılacaq. Həm də bunlar

neftin qiymətindən də asılıdır. Çünki ehtiyata da baxmaq lazımdır ki, hökumətin ehtiyatı var, ya yox. Ancaq müəyyən qədər artım olmalıdır".

Pensiya və əməkhaqqlarının qaldırılmasının inflyasiyaya yol açacağını söyləyənlər də var. Bununla bağlı iqtisadçı deputat aşağıdakıları söylədi: "Mən onunla razıyam ki,

inflyasiyaya yol açabilir. Ancaq insanların vəziyyətini nəzərə almaq lazımdır. İndi biz inflyasiyanı məcburi tutub saxlayacağıq deyər, insanların əmək haqlarına və ya pensiyalarına baxmayaq? Ola bilər indeksasiya etmək lazımdır. Müəyyən variantlar var. Bu variantların üzərində hökumət işləməlidir".

□ Əli Rais

Masazırda zibillikdən silah-sursat tapılıb

Abşeron rayonu ərazisində silah-sursat tapılıb. Rayon Polis İdarəsindən Musavat.com-a verilən məlumata görə, Masazır qəsəbəsinin Həzi Aslanov küçəsindəki zibil qutusuna xeyli silah-sursatın atılması barədə məlumat daxil olub. Polis əməkdaşlarının əraziyə keçirdiyi baxış zamanı qutudan ağ kisəyə bükülmüş 1 ədəd "Kalaşnikov" avtomatı, 1 ədəd "TOZ-8" tüfəngi tapılıb. Bundan başqa, kisədən 15 ədəd 5.45 çaplı və 79 ədəd 7.62 çaplı avtomat patronları götürüldü.

Türkiyədə əməliyyat: 1 polis şəhid oldu, 12 terrorçu öldürüldü

Türkiyədə PKK terror təşkilatına qarşı əməliyyatlar davam edir. Lent.az Doğan xəbər agentliyinə istinadən xəbər verir ki, bu gecə hüquq-mühafizə orqanlarına Van vilayətində Erdemit yolunun kənarında evə bir qrup terrorçunun yığılması barədə məlumat daxil olub. Dərhal həmin ünvanda əməliyyat keçirilib.

Atışma vaxtı 1 polis şəhid olub, daha 2 əməkdaş isə güllə yarası ilə xəstəxanaya aparılıb. Evə yığılan terrorçuların 12-si də öldürülərək zərərsizləşdirilib.

Ət də bahalaşdı

Yanvarın 9-dan etibarən ətin qiyməti bahalaşmağa başlayıb. Hazırda bazarda satılan ətin qiyməti 0,50-1 manat arasında bahalaşdı. Musavat.com-xəbər verir ki, dünən bazarda 6.50 manata olan mal əti bu gün 7-7.20 manatdır. Sabunçu bazarında, şəhərin bir çox ət kəsimi aparılan mağazalarında ətin qiyməti minimum 7 manatdan təklif olunur.

Bakıda hazırda mal ətinin qiyməti 7-8.50 manat arasında dəyişir. Satıcılar bunun səbəbini son günlər ölkədə baş verən bahalaşma ilə əlaqələndirir. "Hər kəs görür ki, bütün malların qiyməti bahalaşdı. Ərzaq, meyvə və tərəvəz mallarının qiyməti artıq bir neçə gündür ki, bahalaşdı. Bu bahalaşma da gözənlən idi. Bir müddət qiyməti qaldırmamaq üçün çalışdıq. Ancaq təəssüflər olsun ki, biz buna məcbur olduq. Xırda və iri buynuzlu heyvanları aldığımız kəndlilər də qiyməti qaldırır. Deyirlər ki, hər şey bahalaşdı. Biz də məcburu heyvana baha sataq. Rayonlarda yemin də qiymətini qaldırırlar. Bu da ətin qiymətinin qalxmasına səbəb oldu"- deyər satıcılar bildirir.

Satıcılar bahalaşmanın davam edəcəyi təqdirdə ətin qiymətinin də yenidən bahalaşacağını istisna etmirlər.

Böyük marketlərdə də ətin qiymətində artım müşahidə olunur. "Rahət" marketdə dana ətinin 1 kiloqramı 7.20 manat, sümküzsüz dana əti isə 10,50 manatdır.

Qoyun ətinin qiyməti 9-11 manat arasında dəyişir. Bazarlarda qoyun ətinin qiyməti ən ucuz halda 9 manatdır.

Xatırladaq ki, 2015-ci il, dekabrın 21-də baş verən devalvasiyadan sonra ətin qiymətinin də qalxması haqda məlumatlar yayılmışdı. Bir çox mağazalarda ətin bahalaşması müşahidə olunmuşdu. Lakin iqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi bazarlarda reydlər apardığı və qiymət artımına nəzarət etdiyini bildirmişdi.

Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçılarn Hüquqlarının Müdafiəsi Dövlət Xidməti Bakıda satış məntəqələrində mal ətinin 1 kiloqramının istehlakçılara 6,50 - 8 manat arasında təklif edildiyini. Qoyun ətinin 1 kiloqramının isə 8-10 manata satıldığını açıqlamışdı. Artıq qurumun açıqladığı qiymətlərlə bazardakı qiymətlər arasında 0.50-1 manat arasında dəyişiklik var.

□ İlkin MURADOV

"Türkiyə və Rusiya gec-tez barışacaq, Ermənistan tək qalacaq" - erməni politoloq

Türkiyə və Rusiya gec-tez barışacaq o zaman Ermənistan Türkiyə ilə qeyri-dost münasibətlər və Qarabağ problemi ilə təkbətək qalacaq. Musavat.com-un məlumatına görə, bu barədə erməni politoloq Stepan Qriqoryan Moskva- Ankara münasibətlərinin işğalçı ölkənin təhlükəsizliyinə mümkün təsirlərini şərh edərkən deyib.

"Aydındır ki, Rusiyanın regionda yeganə leqal hərbi bazası Ermənistanda yerləşir. Ehtimal böyükdür ki, Ermənistan da bu konflikte cəlb olunacaq. Hərçənd, biz mümkün hər şeyi eləməliyik ki, bu, baş verməsin. Kəskinləşən rus-türk münasibətlərinin Ermənistana heç bir dəxli yoxdur. Odur ki, həddən-ziyadə ehtiyatlı olmalıyıq" - qeyd edib erməni ekspert.

Türkiyə bombaladı: İŞİD Suriyada ərazilər itirdi

Azad Suriya Ordusu (ASO) Hələbin şimalında bəzi kəndləri İŞİD-dən geri alıb. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə "Sputnik" agentliyi məlumat yayıb.

Məlumata görə, ASO dünən gecə saatlarında 1200 nəfərlik döyüşçü ilə İŞİD-ə qarşı hücum keçib. Agentlik ASO-ya Türkiyənin dəstək verdiyini bildirib. İddiaya görə, İŞİD-in nəzarətində olan kəndlər sərhəddə gözləyən türk tankları tərəfindən atəşə tutulub.

Şiddətli qarşıdurmalar nəticəsində İŞİD nəzarətindəki Qarakörpü, Harbela və Quzul kəndləri ASO-nun təbəliyinə keçib. Məlumata görə, ələ keçirilən kəndlər arasında Türkiyənin Suriya sərhədində etibarlı bölgə yaratmaq istədiyi ərazilər də var.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq! Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Xalq şairi Zəlimxan Yaqub uzun sürən xəstəlikdən sonra yanvarın 9-da günorta saatlarında vəfat edib. Xalq şairinin vəfatının ardından mətbuat və sosial şəbəkələrdə onun barəsində çoxsaylı məlumatlar paylaşıldı. Heç şübhəsiz ki, Z.Yaqub dövlət tərəfindən sənətinə yetərincə qiymət verilmiş bir şair idi. Bunu ona verilmiş fəxri adlar təsdiq edir. Amma bəzi müxalif çevrələr onu siyasi mövqeyinə görə tənqid edirdilər.

Amma onun 2013-cü ilin mayında görkəmli dövlət xadimi Məhəmməd Əmin Rəsulzadəyə yazdığı şeir demokratik düşürgə daxilində nəinki rəğbətə qarşılandı, ona olan münasibət tamamilə dəyişdi. Gözəlliyinə söz olmayan "Məhəmməd Əmin kişi" şeiri Z.Yaqubu müxalifətçilər arasında da sevdi. Buna görə də, onun ölümü təkə bir siyasi sferanın kədərinə səbəb olmadı, müxalif düşürgə də onun ölümünə kədərləndi.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə mərhum xalq şairini belə xatırlayır: "O, ürəyi olan bir gözəl Azərbaycan şairi idi. Fərqi yox idi ki, o, siyasi mövqeyinə görə harada dayanırdı. Amma onun şeirləri çox gözəl idi. Azərbaycan ədəbiyyatında onun yeri daim olacaq. İnanıram ki, qəlblərdə də hər zaman qalacaq. Zəlimxan Yaqub mənim üçün müasir Azərbaycan ədəbiyyatının gözəl şairlərindən biri idi".

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn Z.Yaqubu tələbək illərindən tanıyır: "Biz tələbək dövründə yaxın yerlərdə qalırdıq. Gürcüstandan olan tələbə yoldaşlarımızla birlikdə qalırdıq. Tez-tez bir yere toplanırdıq. Zəlimxan Yaqub milli azadlıq hərəkatı başlayanda, xüsusilə, 80-ci illərin sonla-

rında Gürcüstanda azərbaycanlılarla bağlı bəzi proseslər gəndə öndə olan şəxs idi. Onun siyasi görüşü önəmli deyil. İctimai-siyasi proseslərdə daim fəal olub. Eyni zamanda, Gürcüstan azərbaycanlıları içərisində böyük nüfuzə sahib idi. Siyasi partiyalarla bağlı mövqeyi onun öz şəxsinə aid olan məsələ idi. Həqiqətən gözəl söz adamı idi. Allah ona rəhmət eləsin. Azərbaycan xalqının özünün dəyərləri simalarından birini itirdiyi qənaətindəyəm".

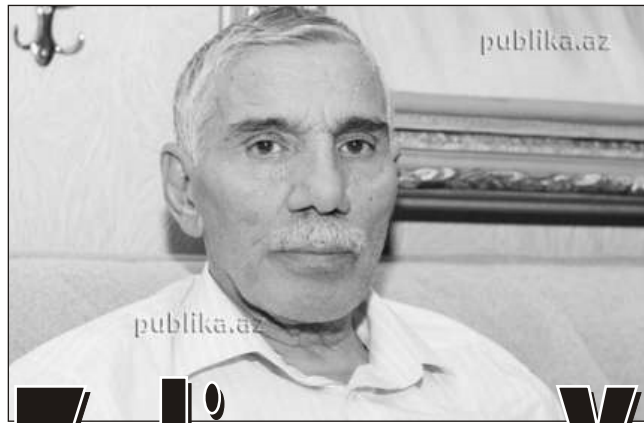
Müsavat başkanı Arif Hacı Z.Yaqubu məşhur Azərbaycan şairi kimi qələmə verdi: "Zəlimxan Yaqubun bədii yaradıcılığı ilə dərin tanış olmaq imkanlarım olmayıb. Ona görə də onun yaradıcılığı ilə bağlı bir söz deməkdə çətinlik çəkirim".

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu xalq şairinin yaxınlarına başsağlığı verdi: "Zəlimxan Yaqub gözəl şair idi. Allah rəhmət eləsin. Yaxınlarına başsağlığı verirəm. Çox ilhamlı, istedadlı bir şair idi. Onun siyasi mövqeyi ayrı bir məsələdir. Amma müasir Azərbaycan ədəbiyyatı üçün çox istedadlı bir şəxs idi".

Qeyd edək ki, xalq şairi yanvarın 11-də günorta saatlarında Birinci Fəxri Xiyabanda torpağa tapşırılacaq.

□ **Cavansir ABBASLI**

Günün içindən

Zəlimxan Yaqub bu gün torpağa tapşırılacaq

"Məhəmməd Əmin kişi" şeiri onu müxalif cəmiyyət daxilində də sevdirmişdi...

İqbal Ağazadə:
"Qəlblərdə hər zaman qalacaq"

Pənah Hüseyn:
"Onun siyasi görüşü önəmli deyil"

Arif Hacı:
"Zəlimxan Yaqubun yaradıcılığı ilə tanış olmaq imkanlarım olmayıb"

Mirmahmud Mirəlioğlu:
"Çox istedadlı bir şəxs idi"

Xaricdən taxıl asılılığımız pik həddə

Ekspertlərə görə, ölkədə istehsal olunan buğda keyfiyyətsiz və yeməyə yararsızdır; Taxıl Fondunda isə 3 ay yarımliq ehtiyat qalıb...

Devalvasiyanın fonunda ölkədə un və un məhsullarının bahalaşması da narahatlıq yaradır. Uzun illər hökumətin kənd təsərrüfatına yardım etdiyi bildirilsə də, reallıq odur ki, taxıl hələ də xaricdən idxal edilir. Üstəlik, əksər ekspertlər ölkədə əkilən taxılın yemək üçün yararsız olduğunu vurğulayırlar. Taxıl Fondu da bu səbəbdən ehtiyatını xarici idxaldan toplayır.

Ekspert Qalib Toğrul məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, ölkədə əhalinin əksəriyyəti əkinə yararlı sahələrdə taxıl əksə də, məqsəd başqadır: "Taxıla əlavə dotasiya verilir. Yanaçağa verilən puldan əlavə, taxılın da hektarına 40 manat verilir. Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində əksər hallarda taxılı əkirilər, sonra isə yığırlar. Yeni subsidiya alandan sonra proses maraqlı deyil. Məqsəd taxılı yetiştirmək, becərmək deyil. Məqsəd dotasiyadan bəhrələnməkdir. Statistika görə, Azərbaycanda 2,9 milyon ton taxıl istehsal olunur. Onun da 1,7 milyon tonu buğdadır. Taxılla bağlı ehtiyat fondu var, dövlətin Taxıl Fondu var. Həmin Taxıl Fonduna hər il taxıl alınması ilə bağlı elan verilir. Ancaq heç vaxt Taxıl Fonduna yerli istehsal olunan taxıldan bir kiloqram da alınmır.

Çünki bizim istehsal etdiyimiz taxıl həmin Taxıl Fondunun standartlarına uyğun gəlmir. Bizim istehsal etdiyimiz taxıldan əslində heç yemək üçün istifadə etmirik. Bəlkə lokal şəkildə istifadə olunur, kiçik sahədə ekən insanlar istifadə edirlər. Amma bazara, çörək sexlərinə xarici istehsal gətirilir. Xaricdən hər il təxminən 1 milyon 500 min ton buğda idxal edirik, 1 milyon 800 min ton da özümüz istehsal edirik. Bunlar üst-üstə 3 milyon 300 min ton taxıl edir. Azərbaycanın istehlakı, tələbatı haradasa 1 milyon 300 min tondur. Yeni belə çıxır ki, əgər xaricdən bu qədər taxıl idxal edirik, bizim özümüz istehsal etdiyimiz taxıldan yemək kimi istifadə etmirik. Biz xaricdən aldığımız taxılın hesabına yaşayırıq. Taxıl Fondunda 750 min ton taxıl var. Taxıl Fondu ancaq fəvqəladə hallar-

da, qiymətlər kəskin artan vaxtlarda istifadə oluna bilər. Bizdə taxılın, buğdanın, onun qiyməti artıb. Belə çıxır ki, hökumət hesab etmir ki, bazara müdaxilə olunmalıdır. O taxıl daha qara günlər üçün saxlanılır".

Ekspert Rəşad Həsənov isə bildirib ki, taxıl ehtiyatı ilə bağlı 2015-ci ilin yekunları açıqlanmasa da, ilin əvvəlinə qalığı 0,86 milyon ton olub: "2013 və 2014-cü ilin nəticələrinə diqqət etsək, görürük ki, ölkənin illik buğda tələbatı təxminən 3 mil-

yon tondur. Bunun da 2,1 milyon tonu ərzaq məqsədi ilə istifadə edilir. Əvvəlki 3 ilin orta göstəricisinə diqqət etsək, görürük ki, Azərbaycanda yerli buğda istehsalı təxminən 1,4-1,5 milyon tondur. Yeni ölkədəxili tələbatın təxminən 50 faizi idxaldan asılı vəziyyətdədir. Digər tərəfdən, idxal olunan buğda ərzaq məqsədi ilə istifadə olunur. Çünki yerli istehsal keyfiyyət baxımından ərzaq məqsədli istifadə standartlarından geri qalır. Məhz bu səbəbdən vurğulamaq

olur ki, ölkə ərzaq məqsədli buğda tələbinin ödənilməsində 70 faiz idxaldan asılı vəziyyətdədir. O ki, qaldı ölkənin taxıl ehtiyatına, məsələn 2015-ci ilin əvvəlinə olan qalığı ehtiyat 2014-cü ilə müqayisədə 42 faiz az olub və bu ehtiyat ölkənin təxminən 3 ay yarımliq ehtiyacını qarşılıya bilər".

Qeyd edək ki, dekabrın 22-sindən etibarən çörəyin qiyməti dəyişməyə başlayıb, çəkisi azaldılıb. Müvafiq qurumlar isə buna vadar olduqlarını açıqlayırlar.

Yeni ilin ilk günündən etibarən 40 qəpiyə satılan və çəkisi azalanan zavod çörəyinin qiyməti 10 qəpiyə bahalaşmışdır. Əgər doğrudan da Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin açıqlamasına uyğun olaraq ölkə üzrə 2015-ci ildə 2,9 milyon ton taxıl istehsal edilərsə və əhalinin taxıla olan tələbatının 70-75 faizi ödənilirsə, qiymət, cüzi idxala (20-25 faiz) görə niyə bahalaşmalıdır? Ekspert Vahid Məhərrəmov məsələ ilə bağlı modern.az saytına deyib ki, Azərbaycanda bütün sahələrdəki kimi, çörək istehsalı sahəsində də inhisarçılıq yaranıb: "Ərzaq buğdasının idxalı, emalı, çörəkbişirmə tamamilə bir neçə nəfərin əlində cəmləşib. Bəzi çörək istehsalı ilə məşğul olan az sayda sərbəst kiçik müəssisələr olmasına baxmayaraq, Bakı şəhərində hələdici mövqə inhisarçılığın əlindədir. Bazarda çörəyin qiymətini onların "görməz əli" müəyyən edir. Prezident də bildirmişdi ki, xarici valyuta ilə alınaraq, ölkəyə idxal olunan məhsulların qiyməti artı-

rla bilər. Bu məhsulların sırasına ərzaq buğdası və ondan alınan un, həmçinin, həmin undan əldə olunan çörək də daxildir".

Ekspertin sözlərinə görə, məsələ ilə bağlı xeyli sayda şikayət alıb: "Yerlərdən aldığımız məlumatlara əsasən, buğdanın qiyməti iki dəfə, onun qiyməti 50 faiz, çörəyin qiyməti isə 30 faizdən çox artıb. Belə davam edərsə, qiymət artımı daha ciddi, daha qabarıq özünü göstərəcək".

Vahid Məhərrəmov deyib ki, Azərbaycanın ərzaq buğdası tamamilə idxaldan asılıdır: "Dövlət Statistika Komitəsi və Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, əminliklə deyirəm ki, Azərbaycan ərzaq buğdasına olan ehtiyacını tamamilə idxal hesabına ödəyir. Bizim ərzaq buğdasına olan ehtiyacımız 1 milyon 300 min ton olduğu halda, son illər ölkəyə 1 milyon 700 min ton taxıl idxal olunub ki, bunun da 1 milyon 500 min tonu buğdadır". Onun sözlərinə görə, "Azərbaycanda 65-70 faiz ərzaq buğdası istehsal olunur" fikri tamamilə cəfəngiyyətdir: "Ölkədə heç 1 milyon ton buğda istehsal olunmur. İstehsal olunanın da keyfiyyəti aşağı olduğu üçün mal-qaraya yedizdirilir. Daxildə istehsal olunan və Dövlət Taxıl Fondunun qəbul etdiyi 5-10 min ton taxıl isə məmur-olıqların məhsuludur. Azərbaycan ərzaq buğdasına olan ehtiyacını 100 faiz idxal hesabına ödəyir. İdxaldan asılılığımız digər mallar və məhsullar üzrə də getdikcə artır".

□ **Röya RƏFİYEVA**

Ayaz Mütəllibov

Əli Əliyev

“Ayaz Mütəllibovun Milli Məclisdə 3 partiyası yer alıb”

VİP sədrindən ilginç açıqlama...

Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının sədri Əli Əliyev “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında Azərbaycanın yeni Milli Məclisində eks-prezident Ayaz Mütəllibova bağlı üç partiya təmsilçilik verildiyini bəyan edib. Əli Əliyev bunu Rusiya faktoru ilə əlaqələndirib.

Onun fikrincə, mehaz Moskvanın dəst-xəttinin olması yeni parlamentdə özünü daha qabarıq göstərir: “Dünya ilə qarşıdurma, bəzi məqamlarda müharibə fazasında yaşayan Rusiyaya tərəf meyil edildiyi 1 noyabr seçkilərində açıq sezildi. Bizim “Yanukoviç” statusunda olan, 20 il Moskvada gizlənməmiş Ayaz Mütəllibovun bugünkü Milli Məclisdə 3 siyasi partiyası yer alıb. Bunun qarşılığında Azərbaycanın Avroatlantik məkanda yer almasına tərəfdar olan bir nəfər belə müstəqil siyasətçi parlamentə buraxılmayıb. Azərbaycan parlamenti Qərbe inteqrasiya xəttinin tərəfdarı olanlardan tamamilə təmizlənilib və Moskvayönlü şəxslərin çoxluq təşkil etdiyi parlamentə çevrilib”.

“Ayaz Mütəllibovun üç partiyası parlamentdə yer alıb” deyərək hansı partiyaları nəzərdə tutursunuz” sualına Əli Əliyev “Vəhdət Partiyası, Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyası və Vətəndaş Birliyi Partiyasını nəzərdə tuturam” cavabını verdi.

Qeyd edək ki, Vəhdət Partiyası və ASDP sədrlərinin deputat mandatı əldə etməsi nəticəsində YAP iqtidarı dövründə ilk dəfə ötənlik seçkilərdə parlamentə düşüblər. Vətəndaş Birliyi Partiyası isə sədri Sabir Hacıyevin deputat mandatı daşımamasına hesabına 2005-ci ildən parlament partiyasıdır. Lakin ciddi bir fəaliyyəti nəzərə çarpırmır. Bu partiyaların Ayaz Mütəllibovla hansı şəkildə əlaqəli olmasına gəlincə, Ayaz Mütəllibov müxtəlif zamanlarda Vətəndaş Birliyi Partiyasının və ASDP-nin həmsədri olub. Vəhdət Partiyasının isə üzvü olmayıb. Sadəcə olaraq Vəhdət Partiyası radikal müxalifətdə olduğu dövrlərdə bir müddət Ayaz Mütəllibova simpatiya bəsləyib və onu müdafiə edib.

□ E.SEVİDAĞA

AMİP Obamanın Əliyəvə dəvətini müsbət qiymətləndirir

ABŞ prezidenti Barak Obamanın Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə aprel ayında Vaşinqtonda keçiriləcək 4-cü Nüvə Təhlükəsizliyi Sammitinə dəvət etməsi müxalifət partiyası olan AMİP tərəfindən müsbət hadisə kimi qiymətləndirilir.

Bu barədə partiya sədrinin səlahiyyətlərini icra edən baş katib Arzuxan Əlizadə “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bildirib. Arzuxan Əlizadə Azərbaycan prezidentinin ABŞ prezidenti ilə Vaşinqtonda müzakirələr aparacağına və bu müzakirələrin Azərbaycanın maraqlarına müsbət təsir edəcəyinə ümid elədiyini dedi: “Bu tədbirə bir sıra dövlət başçıları dəvətlidir. Dəvətin ötən ilin 3 dekabrında göndərilməsinə baxmayaraq bir ay sonra ictimailəşməsi bizdə sual doğursa da, hazırkı həssas dövərdə Azərbaycan prezidentinin tədbirə dəvət alması ən azından Azərbaycan-Amerika münasibətlərinin normallaşması ehtimalı baxımından müsbət qiymətləndirirəm. Sırr deyil ki, regional təhlükəsizliklə əlaqədar Azərbaycanın ABŞ-la əməkdaşlığı olduqca vacibdir. Təəsüf ki, bu əməkdaşlığa kölgə salan faktorlar mövcuddur. Bu sıraya ölkədə insan haqları, siyasi azadlıqlarla bağlı və bir sıra digər problemləri aid edə bilərik. Hər halda tədbirin keçiriləcəyi vaxta qədər ortaya siyasi iradə qoyulacağına və həmin problemlərin aradan qalxacağına ümid edirik. Mehaz həmin problemlər aradan qaldırıldığı halda prezidentin mövqeyi Vaşinqtonda keçirilən görüşlərdə möhkəmlənə bilər”.

□ E.SEVİDAĞA

Xeyli müddət davam edən AXP- KXCP görüşlərinin detalları məlum olub. Bildirilir ki, AXP sədri Pənah Hüseyn bu müzakirələrin sonucunu olaraq KXCP-yə sədr gətirilir. Belə ki, ilkin olaraq AXP-nin KXCP-yə birləşdirilməsi razılaşdırılıb və hələlik P.Hüseyn bu partiyada sədr müavini postunu tutacaq. KXCP-nin növbəti qurultayında isə sədr Mirmahmud Mirəlioğlunun mehaz P.Hüseynin namizədliyini irəli sürəcəyi və onun partiya sədr gətiriləcəyi vurğulanır.

O da bildirilir ki, artıq məsələ KXCP-nin rəhbər strukturlarında müzakirə edilib və sədrin qərarı partiya tərəfindən normal qarşılanmayıb. Rəhbərlikdə təmsil olunanların əksəriyyəti P.Hüseynin KXCP-yə gəlişinə qarşı çıxsada, sədrin fikrini dəyişə bilməyiblər. Partiya rəhbərliyində təmsil olunan siyasilərin etirazlarını AXP-nin olduqca kiçik partiyası olması, yerli strukturlarının və siyasi çəkisinin olmaması ilə əsaslandırılıb. Qeyd edilib ki, AXP-nin KXCP-yə birləşməsi ikinci gücləndirməyəcək. Əksinə, P.Hüseynin partiya sədr müavini, daha sonra sədr gətirilməsi KXCP-nin bölünməsi təhlükəsi yarada bilər.

Pənah Hüseyn KXCP-yə sədr gətirilir?

Uzun müddət iki partiya arasında davam edən müzakirələrin detalları məlum olub...

Pənah Hüseyn

M.Mirəlioğlu isə təklif etdiyi addımın partiyanın gələcəyi üçün vacib olduğunu əsaslandırmağa çalışıb və fikrinin üstündə dayanıb.

Qeyd edək ki, M.Mirəlioğlu 2015-ci ildə keçirilən qurultay

zamanı bildirmişdi ki, növbəti dəfə sədrliyə iddia etməyəcək. KXCP ilə AXP arasında danışıqların, müzakirələrin aparılması isə bir müddətdir mətbuatın gündəmindədir. Bir neçə dəfə KXCP qərarğahında sədr Mirmahmud Mirəlioğlu və AXP rəhbəri Pənah Hüseyn arasında təkbətək görüş keçirilib. KXCP-dən bununla bağlı verilən məlumatlarda deyilir ki, görüşdən sonra partiya sədrlərinin rəhbərlik etdikləri partiyaların gələcəkdə təşkilati inteqrasiya da daxil olmaqla, sıx əməkdaşlıq etməsi üzrə danışıqlar aparıldığı və bu məsələlərin həmin təşkilatların kollektiv səlahiyyətli orqanlarının müzakirəsinə çıxarmaq barədə razılığa gəldikləri bildirilib.

rib. Həmçinin, partiya sədrlərinin fikrincə müxalifətə olan siyasi partiyaların birləşməsi prosesi indiki situasiyada aktual problemlərdən biri kimi önə çıxarılmalıdır.

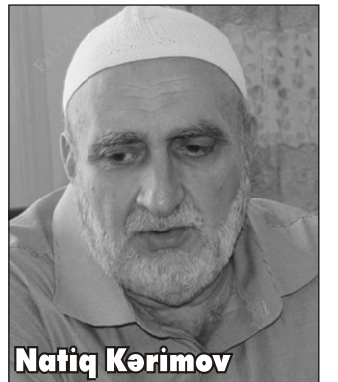
Məsələ ilə bağlı rəyini öyrəndiyimiz partiya sədrləri xəbəri təsdiq etmədilər. M.Mirəlioğlu bildirdi ki, yayılan xəbərlər doğru deyil: “Bizdə belə məlumat yoxdur. Yəqin Pənah bəy də də birləşmə barədə xəbər yoxdur. Ancaq iki adamın, iki partiyanın bir araya gəlməsi nəhayətdə Azərbaycanın birləşməsi istiqamətində bir struktur olaraq əhəmiyyət kəsb edən bir işə çevriləcək”.

P.Hüseyn isə partiyaların birləşməsinin hələlik real olmadığını söyləyib: “Birləşmə olarsa, hər halda, Mirmahmud ağa tərəfdə olardı. Amma hələ müzakirələr o mərhələyə gəlib çatmadığından bu söhbətlərin də vaxtı deyil. Müzakirə ilkin olaraq olub. İdeya kimi, əməkdaşlıqda strateji hədəflərdən biri kimi təşkilatların inteqrasiyası məsələsində qeyd olunub. Ancaq hələ heç müqavilə imzalanmayıb”.

□ RÖYA

Natiq Kərimov DTX-də saxlanılır

Nardaran Ağsaqqallar Şurasının sədrinin səhhətində ciddi problem yaranıb...

Natiq Kərimov

Nardaran Ağsaqqallar Şurasının sədri Natiq Kərimov Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) təcrüdəxanasında saxlanılır. Bunu musavat.com-a açıqlamasında N.Kərimovun oğlu Kamran Kərimov deyib.

“Ailə üzvlərindən atamla görüşən olmayıb. Yanvarın 8-də sovqat aparmışdım. Görüşə icazə verilmir. Vəkil də görüşməyib. Atamın səhhətində ciddi problem var. Bunu hamı bilir. Orada onun üçün çox çətin olacaq”- deyərək K.Kərimov bildirdi. K.Kərimovun sözlərinə görə, N.Kərimov başqa vəkili istəməsi haqda ailəsinə məlumat göndərmiş.

Qeyd edək ki, N.Kərimov yanvarın 6-da Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) keçirdiyi əməliyyat zamanı saxlanılıb. Səbəylə Rayon Məhkəməsinə aparılan N.Kərimov haqda 4 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilib. N.Kərimov Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlətə xəyanət, yəni Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi toxunulmazlığı, dövlət təhlükəsizliyi və ya müdafiə qabiliyyəti zərərinə olaraq Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı tərəfindən qəsdən törədilən əməl: düşmənlərə təhlükə vermə, casusluq, dövlət sirrini xarici dövlətə vermə, Azərbaycan Respublikasına qarşı düşmənçilik fəaliyyəti aparmaqda xarici dövlətə, təş-

Hacı İlqar:
“Kərbəlayi Natiqin həbsini ölkəmiz üçün çox zərərli sayıram”

kilata və ya onların nümayəndələrinə kömək etmə) maddəsi ilə ittiham olunur.

N.Kərimovun həbs edilməsinin əsas səbəbi kimi bir neçə gün əvvəl Nardaran Ağsaqqallar Şurasının adından İran-Səudiyyə Ərəbistanı münasibətləri ilə bağlı yayılan bəyanatın olduğu da iddia olunur.

DEVAMM sədri, ilahiyyatçı-filosof Hacı İlqar İbrahimov N.Kərimovun həbsinə münasibət bildirib. İ.İbrahimov N.Kərimovun vətənpərvər şəxs kimi tanıdığını deyib: “Hörmətli Nardaran ağsaqqalı Kərbəlayi Natiq Kərimovun həbsini ölkəmiz

Sərdar Cəlalov:
“Bu, çox ciddi beynəlxalq skandala gətirib çıxara biləcək hadisədir”

üçün çox zərərli sayıram. Kərbəlayi Natiq Kərimovu mömin və vətənpərvər bir insan kimi tanıyıram. Onun Vətənə xəyanət kimi maddələrlə ittiham olunmasını, ağılaşdırılmasını, hesab edirəm ki, həmişə problemlərin məntiq və təmkin üzərində həlləməsinə çalışan bir insanı, nəinki həbs etmək, əksinə onun müdrik ağsaqqal sözlünə daha diqqətlə və sayğı ilə yanaşmaq məntiqli olardı. Bütün bunlardan əlavə, sırf prosessual baxımından, səhhətində ciddi problemi olan ahi insanı azadlıqdan məhrum etmə ilə bağlı qəti im-

kan tədbirinə məruz qoymaq - qətiyyətlə anlaşılan deyil. Uca Allahdan bütün müşküllərin təcili həllini diləyirəm”.

Siyasi fəaliyyətini də aktiv şəkildə davam etdirən N.Kərimovun həbsinə ADP sədri Sərdar Cəlalov da münasibət bildirib: “İslam Partiyasının sədri Hacı Əlikram da eyni ittihamla həbs edilmişdi. O, İrana casusluqda suçlanırdı və 10 il həbs cəzası almışdı. Bu da olduqca qaranlıq məsələdir. Hakimiyyətin əlinə hər hansı fakt olmasa, kimisi bir dövlətə casusluqda ittiham edə bilməz. Çünki casusluqda ittiham edilən insandan daha çox ittiham olunan tərəf buna reaksiya verəcək. Yəni İran da bununla bağlı bir izahat ortaya qoymalıdır. İran ya bunu təsdiq edib Azərbaycan vətəndaşlarını casusluqda cəlb etdiyini itiraf etməlidir, ya da bunu təkbətək hüquqi yolla bu məsələni həll etməlidir. Buna iqtidar-müxalifət münasibətlərinin və ya bir insanın hüquqlarının pozulması kimi baxmaq olmaz. Bu, çox ciddi bir beynəlxalq skandala gətirib çıxara biləcək hadisədir. Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları məsuliyyət hissini itirməyib ki, beynəlxalq konfliktə gətirib çıxara biləcək, xüsusilə də İran kimi Azərbaycanla sıx bağlı olan bir ölkə ilə münasibətləri poza biləcək ittiham irəli sürsün.

□ İlkin MURADOV

Yanvarın 10-da Nazirlər Kabinininin 2015-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclası keçirilib. İclasda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev sədrlik edib.

Prezident öz geniş çıxışında öncə neftin qiymətinin düşməsi və manatın devalvasiyaya uğramasının Azərbaycanı iqtisadi proseslərə təsirindən danışdı: "2015-ci ildə neftin qiymətinin düşməsi və manatın devalvasiyaya uğraması Azərbaycanda iqtisadi proseslərə də təsir etdi. Bunun səbəbi kənarında yaranıb. Neftin qiymətinin ucuzlaşması iqtisadi yox, siyasi amillərlə bağlıdır. Buna baxmayaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatı artıb. ÜDM 1, sənaye istehsalı 2,4, qeyri-neft sənayesi isə 8,4 faizdən çox artıb. Bu, mənə çox sevindirir. Çünki bu, son illər ərzində qeyri-neft sənayesinin inkişafı deməkdir. Aparılan islahatların nəticəsidir və qeyri-neft sənayesininin 8,4 faiz artması bizim əsas göstəricimizdir. Ötən il ölkə iqtisadiyyatına 20 milyard dollar sərmayə qoyulub. Bunun yarısı xarici sərmayədir. Bu da çox müsbət haldır. 2015-ci ildə iqtisadi və geosiyasi amilləri nəzərə alaraq, iqtisadi inkişafa nail olmaq böyük uğurdur".

Ölkə başçısının sözlərinə görə, 2015-ci ildə dünyada siyasi, iqtisadi və hərbi böhran daha da dərinləşib, qanlı toqquşmalar davam edib: "Yaxın Şərqdə gedən qanlı toqquşmalar nəticəsində yüz minlərlə insan həlak olub, milyonlarla insan qaçqın və köçkün vəziyyətinə düşüb. Vaxtilə ölkəmiz də bu problemlərlə üzləşib, lakin daxili resurslar hesabına vəziyyətdən çıxıb, qaçqınların həyatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı mühüm tədbirlər görüldü. Hazırda qaçqınların üz tutduğu Avropada radikal meyillər, islamofobiya meyillərinin güclənməsi müşahidə olunur. Dünyada yaşanan sivilizasiyalararası anlaşılmalıq Azərbaycanı da narahat edir. Ölkəmiz bu təhlükəli meyillərin müsbət məcraya yöndəlməsi üçün səylərini artıracaq".

Prezident, təbii ki, manatın ikinci devalvasiyasından sonra qiymətlərin qalxması nəticəsində yaranan situasiyaya da toxunub, istehlak qiymətlərinə çox ciddi nəzarət etməyin vacibliyini qeyd edib: "Manatın məzənnəsinin dəyişməsi ilə bağlı bəzi işbazlar qiymətləri süni şəkildə qaldırmaq istəyirlər. Əlbəttə ki, müəyyən dərəcədə biz ərzaq məhsulları ilə bağlı idxaldan asılıyıq. Hələ ki, bu məhsullarla özümüzü 100 faiz təmin edə bilməmişik. Ancaq o məhsullar ki, Azərbaycanda

Prezident məmur-oligarxlara təpindi: "Süni bahalaşmaya son qoyulmalıdır!.."

İlin iqtisadi yekunlarına həsr olunan iclasda İlham Əliyev işbazlara xəbərdarlıq elədi; çevik idarəetmə mexanizmlərinin yaradılacağı haqda anons etdi; pensiya və əməkhaqlarının artırılması ilə bağlı tapşırıq verdi; Sərkisyanla son təmasına toxunan prezident "Formal bir görüş idi" dedi...

istehsal olunur, orada qiymət artımı ümumiyyətcə mümkün deyil, olmamalıdır. Mənə məlumat da gəlir ki, məzənnə məsələsindən istifadə etmək istəyən natəmiz insanlar, işbazlar sui-istifadə etmək istəyirlər. Buna son qoyulmalıdır. Süni bahalaşmaya son qoyulmalıdır və burada çox ciddi cəza tədbirləri görülməlidir. Sadəcə olaraq biz cərimələrlə kifayətlənməliyik, prokurorluq orqanları çox ciddi məşğul olsun və bu vəziyyətdən öz şəxsi maraqları üçün istifadə etmək istəyənlərə qarşı çox ciddi cəza tədbirləri görülməlidir, mətbuatda da bu işıqlandırılmalıdır ki, buna son qoyulsun".

"2016-cı ildə pensiya və əməkhaqlarının artırılması ilə bağlı hökumət təklifləri hazırlamalıdır". Bunu da ölkə rəhbəri sözügedən toplantıda deyib. Dövlət başçısı kənd təsərrüfatında islahatların genişləndirilməsi, meliorasiya tədbirlərinin davam etdirilməsi, əhalinin su, qaz və elektrik enerjisi ilə

təchizatının daha da yaxşılaşdırılması, regionlarda sənaye zonalarının yaradılması prosesinin sürətləndirilməsi, dotasiya ilə yaşayan rayonların iqtisadi səmərəliliyinin artırılması ilə bağlı tapşırıqlar verir. Həmçinin, görülən işlərlə bağlı hər rüb məlumat verilməsi ilə əlaqədar rayon icra hakimiyyətlərinin başçıları qarşısında tələb qoyub: "2016-cı ildə struktur islahatları aparılacaq, çevik idarəetmə mexanizmləri yaradılacaq. Bununla bağlı yaxın vaxtlarda addımlar atılacaq".

İlham Əliyev həmçinin, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafı və bu sektorda şəffaflığın təmin edilməsinin vacib olduğunu vurğulayıb: "Turizm və nəqliyyat sektorunun inkişafı diqqət mərkəzində saxlanılacaq. Nəqliyyat dəhlizlərinin səmərəli işləməsi üçün tədbirlərin görülməsi əhəmiyyətlidir. Tranzit yüklərin Azərbaycan üzərindən daşınması üçün Koordinasiya Şurası yaradılıb.

Artıq Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə bu dəhlizdə vahid tarif siyasəti yürüdü".

Dövlət başçısı bildirib ki, Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin kəskinləşməsindən sonra Türkiyəyə məxsus yük maşınları Orta Asiyaya gedişini asanlaşdırmaq üçün Azərbaycan öz imkanlarını işə salıb. Bununla yanaşı, prezident tikinti sahəsində açıq tender-

Vüqar Bayramov

Vahid Əhmədov

Gömrük islahatları nə vəd edir?

İqtisadçı ekspertlər situasiyanı dəyərləndirir • lin ilk iş günündən başlayaraq Gömrük Komitəsi ölkəyə daxil olan və ölkədən çıxarılan mal və məhsulların qəbul edilməsi, sənədləşdirilməsi, gömrük rüsumlarının ödənilməsi ilə bağlı yeni qaydaların tətbiqinə başlayıb. Gömrük-də broker xidməti ləğv edilib, rüsumların birbaşa dövlət büdcəsinə ödənilməsi təmin edilib. Bəs bu dəyişikliklər iş adamlarının fəaliyyətinə necə təsir göstərəcək? Gömrük islahatları iqtisadi inkişafa səbəb olacaqmı?

İqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov bildirdi ki, Azərbaycanda genişmiqyaslı islahatların reallaşması birmənalı şəkildə gömrük sistemində, idxal-ixrac əməliyyatlarında aparılan islahatların səviyyəsindən asılı olacaq: "Çünki Azərbaycan ərzaq və qeyri-ərzaq məhsullarının əhəmiyyətli hissəsini idxal edən ölkədir. İdxal edən ölkə olduğu üçün gömrüyün tamamilə liberallaşması, gömrük sistemində bütün ödənişlərdə, bütün prosedurlarda şəffaflığın təmin edilməsi olduqca vacibdir. Bu, həm də iş adamlarının fəaliyyəti üçün vacibdir. Çünki bütün ödənişlər rəsmiləşmədiyi üçün iş adamları sonrakı fəaliyyətində sənədləri rəsmiləşdirə bilmir. Bu sahədə şəffaflığın təmin edilməməsi nəticə etibarilə ölkə daxilində biznesin fəaliyyətinə mənfi təsir göstərir. Bizdə olan məlumata görə, əvvəllər gömrük brokerləri kimi fəaliyyət göstərən brokerlər artıq 2016-cı ilin ilk iş günündən başlayaraq ləğv edilib. Biz bütövlükdə, gömrük sisteminin daha da liberallaşması üçün ödənişlərlə bağlı və digər prosedurların "ASAN xidmət"ə verilməsinin tərəfdarıyıq. Bu, imkan verəcək ki, şəffaflığı təmin etmək mümkün olsun".

Ekspert vurğuladı ki, islahatlarda gömrük xidmətlərinin elektronlaşdırılması və "ASAN"laşması əsas hədəf olmalıdır: "Bunun reallaşması imkan verəcək ki, iş adamları mallarını sərbəst şəkildə ölkəyə gətirsinlər və sərbəst şəkildə bazara çıxartmaq imkanlarına malik olsunlar. Hazırda brokerlər ləğv edildikdən sonra gələn məlumatlar fərqlidir. Bəzi məlumatlarda prosedurların şəffaflaşdığı göstərilir, bəzi məlumatlarda isə hələlik bəzi süni baryerlər qaldığı deyilir. Bütün hallarda gömrük sisteminin liberallaşması, prosedurların asanlaşması və süni baryerlərin aradan qaldırılması əsas hədəf olmalıdır. Azərbaycan iqtisadiyyatında islahatlar məhz bu hədəfə hansı səviyyədə nail olmaqdan asılı olaraq müəyyən olacaqdır. Bunun nail olmasında, nəinki uzunmüddətli dövrdə, hətta qısa və orta müddətli dövrdə özünü Azərbaycan ixracatının artmasında göstərəcək".

Milli Məclisin İqtisadi Siyasət Komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov bildirdi ki, Gömrük Komitəsi ilə əlaqədar ölkə başçısının göstərişləri var: "Ölkə başçısı inhisarçılığı aradan qaldırmaq, gömrükdə və vergi sistemində şəffaflığı artırmaq əlaqədar tapşırıq verilib. Ancaq eyni zamanda Gömrük Komitəsində kollegiya iclası keçirilib və həmin iclasda da komitə sədri Aydın müəllim müəyyən göstərişlər verir. O cümlədən xatırlayırsınızsa, dekabr ayının sonunda Gömrük Komitəsinin sədri ilə Sərhəd Qoşunları komandanı Elçin Quliyev sərhəddə oldu, müşahidə apardılar. Bu sahədə müəyyən işlər görüldü, amma bu nə qədər şəffaf şəkildə yerinə yetirilib, söyləmək çətindir. Mənim özümün də şimal bölgəsi ilə əlaqəm var, insanlar narazıdırlar müəyyən məsələlərdə. Ancaq əsas odur ki, bu prosesdə hansısa tərpənmiş oldu. Birdən bir bütün problemlər həll olunmasa da mənə elə gəlir ki, bu müsbət məqamdır və işlər davam etdiriləcək. İnhisarçılığın aradan qaldırılması, şəffaflığın artırılması sərhəd bölgələrində insanların yaşaması üçün mal gətirib satanlara maneələrin törədilməsi hallarının qarşısını alacaq".

Deputat da komitənin bəzi səlahiyyətlərinin "ASAN xidmət" mərkəzinə verilməsini təklif etdi: "Biz ümumiyyətlə, həm də hökumətin struktur dəyişiklikləri aparmasının tərəfdarıyıq, bu haqda təkliflər də vermişik. Həm də ümumiyyətlə, bir sıra xidmətlərin "ASAN xidmət" mərkəzinə verilməsini təklif edirik. Bu barədə tapşırıqlar var ki, idxal-ixrac əməliyyatları liberallaşsın. Bu sahədə aşkarlıq olsa bizim kiçik və orta sahibkarlar normal işləmək imkanı qazanarlar. Gömrük Komitəsinin birləşdirilməsinə gəlincə, bu cənab prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir. Bu sahədə çoxsaylı struktur dəyişiklikləri aparılmalıdır. Yeni qurumların üzərində o öhdəlik qoyulmalıdır ki, belə kəskin vəziyyətdə insanlar o qədər də əziyyət çəkməsinlər".

"Baxış bucağı"

Ölkə iqtisadçıları arasında rəyinə, iqtisadi sahə ilə bağlı analizlərinə, proqnozlarına hörmətlə yanaşılan və etimad bəslənən alimlərdən biri də Əli Əlirzayevdir. Bir sıra hallarda hətta onun fikirləri hakim partiyanın özündə də etirazlar doğurub, ancaq proseslərin sonrakı gedişində onun haqlı olduğu ortaya çıxıb. Bu söhbətimizdə də iqtisadçı alimin dəyərli təklifləri və təhlilləri yer alır.

- Əli müəllim, ölkədəki mövcud iqtisadi durumu təhlil edəndə hansı qənaətə gəlirsiniz, biz niyə belə vəziyyətlə üzləşdik?

- Bu, çox çətin və mürəkkəb bir sualdır. Hər halda bir vətəndaş, ölkənin siyasi-iqtisadi məsələlərində həmişə fəal iştirak edən şəxs kimi belə halları görəndə hamı kimi mən də narahat oluram. Çünki bu vəziyyət hamıya, o cümlədən mənə də təsir edir. Tələbələrım də suallar verirlər, mən ömrümün 40 ilini iqtisadi məsələlərlə məşğul olmuşam, o cümlədən proqnoz verib tədqiqatlar aparmışam, heç vaxt elə-belə danışmamışam, nəticələrini görürək sözümdə demişəm. Əlbəttə, indiki situasiya mənə də qane etmir. Amma söhbət ondan gedir ki, bu, hələ son hədd deyil, istənilən vaxt islahatlar həyata keçirməklə bu və ya digər məsələni həll etmək olar. Təbii ki, dollar-manatın nisbəti, qiymət, gömrük məsələləri ilə bağlı islahatlara başlamaqla vəziyyəti yaxşılaşdırmaq doğru dəyişməkdir.

- Ancaq fakt budur ki, əhalinin gəlirləri kəskin şəkildə azalıb, manat dəyərini itirib, qiymətlər qalxıb. Bu gün sadə vətəndaş əlindəki 100 manatın qapık-quruşa çevrilməsi üçün nə etməlidir? Ya xud hökumət nə etməlidir?

- Təbii ki, manatın dollarla müqayisədə dəyərini itirməsi bütün bazara təsir edib. Heç kəs deməsin ki, vəziyyət bazara təsir etməyib. Kənd təsərrüfatı bazarından tutmuş, marketlərə qədər bir yarım dəfə artım var. Ya çəki, ya keyfiyyət aşağı düşüb, ya da qiymət qalxıb. Bu vəziyyət hamıya, əmək haqqı, pensiya alan insanlara, təbii ki, ciddi şəkildə təsir edir. Bir də nominal gəlirlər var. O gəlirlərin sahibləri istehlak davranışını qurur və nəyi, necə alacağını planlaşdırır. Təbii ki, qiymətin qalxması hesabına vətəndaşın cibindəki hər 100 manatın dəyəri aşağı düşür. Bunun da qarşısını inzibati yolla almaq mümkün deyil.

Ancaq indi ölkə səviyyəsində müxtəlif tədbirlər görülməlidir.

- Məsələn?

- İlk növbədə imkan daxilində əhalinin əmanətlərinin bərpası istiqamətində addım atılmalıdır. Mən bilən, əmanətlərin 80 faiz dollarlardır. Kim dollarla saxlayıbsa, ola bilsin istənilən vaxt onu dəyişdi və itirməsin. Amma qalan əmanətlər manatla saxlayır. Ona görə də dövlət müvafiq addımlar atmalıdır ki, vətəndaş ciddi itkilərlə üzləşməsin. İlk növbədə işləyən, aldığı əmək haqqı ilə ancaq istehlak səbətinə təminat edən adamların gəlirləri indeksasiya olunmalıdır. Belə bir qanun da var, o vaxt mən deputat olanda bu qanunu işləmişik. Əhalinin gəlirlərinin pensiyalarının alıcılıq qabiliyyətinə uyğun olaraq indeksasiyası keçirilməlidir. Yəqin əhalinin ali-

cılıq qabiliyyəti əvvəlki səviyyədə qalsın, istehlak səbəti dəyişməsin, aldığı məhsulların miqdarı, keyfiyyəti aşağı düşməsin deyər, həmin alıcılıq qabiliyyətini saxlamaq üçün gəlirlərə müəyyən əlavələr etmək lazımdır.

- Artım nə qədər olmalıdır?

- İnflyasiyanı qiymətləndirmək lazımdır. Elə məhsullar var ki, 25 faiz, eləsi də var yarım dəfə qalxıb. O məhsulların alıcıları da müxtəlifdir. Məsələn, maşının qiyməti qalxıbsa, onun alıcısı bir qrup adamdır, amma çörəyin qiym-

əti nəticəsini verəcək. İstənilən halda çalışıb ölkə daxilində problemləri həll etməliyik. Yoxsa gedib xaricdən kredit alsaq, sabah onu qaytarmaq lazım gələcək, onda da problemlərlə üzləşə bilirik. Yaxud Neft Fondundan müəyyən miqdarda vəsait götürə bilirik. Ancaq götürülən vəsaiti elə bölüşdürməliyik ki, heç kəs narazı qalmasın. Yəni xalqın sərvəti olan bu vəsaiti götürüb dağıtsaq, daha böhranlı vəziyyətə düşə bilirik. Bu gün elektrik enerjisinin, benzinin qiym-

əti.

-Dollar ajiotajı davam edir, bu, nə qədər davam edə və manat daha nə qədər ucuzlaşa bilər?

- Dolların bahalaşması əslində ajiotaj nəticəsində baş verir. Bizdə belə bir yanaşma var ki, nə pulum varsa, gedim dollara dəyişim. Qiymət dəyişməyə, heç manatı dollara dəyişmək də lazım deyil. Bayağ əlavə ehtiyatlardan danışdıq. Bir məqamı da deyim. O ehtiyatların bir mənbəyi də xaricdə qalan pul-

qurmaq. Çünki iş qurmaq risklidir, amma əgər faiz qane edirsə, o, əlindəki pulları bankda saxlayacaq. Bu gün azərbaycanlılara məxsus həmin pullar xarici banklarda 0,2 faizlə qalınca, onları gətirib ölkəni vəziyyətdən çıxara bilirik. Onda ölkədə pulun miqdarı artacaq və indiki dollar ajiotajı olmayacaq.

- Bir sıra ekspertlər hesab edir ki, iqtisadiyyatda yeni mərhələyə yeni hökumətlə gəlməlidir, əks təqdirdə inkişaf olmayacaq...

- Yox, Azərbaycanın varidatı çoxdur. Bizdə olan varidat heç bir respublikada yoxdur. Ölkəmizin kifayət qədər pulu var, amma təbəqələşmə çoxdur. Azadlıq təbəqə ilə varlı təbəqə arasında orta təbəqə yoxdur. Bu gün inflyasiyanın 1-2 faiz də artması onsuz da sayı az olan orta təbəqənin daha da kasıblaşmasına gətirib çıxaracaq. Bizdə qütbləşmənin neçə faiz olduğunu heç kəs öyrənməyib. **- Bu şərait ölkə üçün təhlükəli vəd edirmi? Məsələn, sosi-**

"Böhran şəkər kimi

Xəstəlikdir..."

Əli Əlirzayev: "Çıxasan küçəyə ki, "gəlin, gedək, hökuməti devirək", o halda 60 faiz deyəcək "ağlın olsun"

"Əgər ölkədə 60 faiz kasıb olsa, bu, qorxuludur"

məti qalxıbsa, bu, daha çox əhaliyə təsir edir. İqtisadiyyatda "ən vacib məhsulların qiymətlərini indeksasiya etmək lazımdır.

- Mərkəzi Bankın ehtiyatları kəskin şəkildə azalıbsa, bu addım gəlməsi realdır?

- Təbii ki, əlavə vəsait lazımdır. Onda gerek xaricdən kredit alınsın. Ya da gerek islahatlar həyata keçirilsin ki, bizim istehlakımız, ixracat yönü məhsullarımız artsın. Bunu da bir ildə həll etmək olmaz, 3-4 ilin proqramı olmalıdır. Amma gerek evləndən olaydı. Biz bugünkü vəziyyəti qiymətləndirməliyik. Mən bəzi iqtisadçılardan fərqli olaraq həmişə demişəm ki, Azərbaycan neftdən asılı ölkədir. Azərbaycana gələn dollarlar neftin hesabına gəlirdi. Çünki bizdə ixracatın 80 faizi neftin hesabına idi. Demək, biz başqa sahələrin inkişafına üstünlük verməliydik. Amma bu, olmayıb və belə bir situasiya yaranıb. İndeksasiya olanda təbii ki, əlavə pul lazımdır. İlk növbədə qlobal miqyasda əlavə xərcləri azaltmaq lazımdır. Bizdə çoxlu əmtəə ehtiyatları var. Qızıl mağazalarına girirsən, ağzına kimi doludur. Düzüdü, bunlar özəldir, amma ölkənin də ehtiyatları var. Bu qədər nazirliklər var. Vaxtilə də demişəm, indi də o fikirdəyəm ki, Azərbaycanda 12 nazirlik olmalıdır. Vergilər, Maliyyə nazirlikləri və Gömrük Komitəsi bir nazirlikdə birləşdirilə bilər. Birləşdirilsə, nə qədər əlavə xərclərə qənaət olunar. Ofşor müəssisələr var, bu müəssisələr nəyə lazımdır, bunlar əlavə xərclərdir.

- Gömrükdə brokerlərin lağvi hansısa müsbət irəliləyişlərə gətirib çıxaracaqmı?

- Yəqin ki, bu gün brokerin lağv edilməsi 2-3 aydan sonra

məti qalxmamalıdır. Ümumiyyətlə, neft istehsalı azaldılmalıdır. Respublikada korrupsiya və rüşvət olmalıdır. Sosial müdafiə məsələlərində səfərbər olmaq lazımdır. Vəsaitlərdən elə istifadə etməliyik ki, israfçılıq olmasın, vəziyyət daha da pisləşməsin. Böhran şəkər kimi xəstəlikdir, əlavə böhran yaradır, bir məhsulun dəyişməsi digər məhsulların qiymətinə təsir edir. Ona görə də ayıq başla lazımi addımlar atılmalıdır.

- Hökumətdən bir xəbər yoxdur. Sizcə, nə işlə məşğuldur, xalqın qarşısına hansı proqramla çıxacaq?

- Vallah, nə deyim? Mən hökumət adamı deyiləm, çoxdandır hökumət işlərindən uzağam. Amma bir alim, mütəxəssis kimi dəyə bilərəm ki, əlbəttə, gerek müəyyən açıqlamalar verəydi. Heç olmasa, hökumət adamlarından kimlərsə, yaxşı iqtisadçılar, deputatlar çıxıb xalqa izahat versinlər, çıxış yollarını göstərsinlər. Mən hamıdan qabaq demişdim ki, dollar bahalaşacaq. Çünki proses gedirdi. Əgər ABŞ dollarının qiymətini artırıbsa, bizdə artmaya bilməzdi. Amma gerek biz vaxtında dollardan asılılığımızı azaldaydıq ki, hegemonluq dollara keçəndə alternativimiz olmaydı. İndi bu alternativimiz olmadığı üçün əziyyət çəkirik. Hökumət, təbii ki, izahat, kompromis qərarlar verməli, yüngülləşdirici, qabaqlayıcı tədbirlər həyata keçirməlidir. Həmçinin gömrükdə gediş-gəliş azad olunmalıdır. Təbii ki, sahibkarlığa, müstəqilliyimizə ziyan vuran addımlara imkan vermək olmaz. Amma kimsə gedib 10 kilo kartof, ya 20 kilo soğan gətirirsə, bunlara imkan yaradılmalıdır. Ölkəyə məhsul nə qədər çox gəlsə, bir o qədər yaxşı-

"Bizdə olan varidat heç bir respublikada yoxdur"

lardır. Xaricdə kimin nə qədər pulu varsa, qoy o vəsaitlər Azərbaycana gətirilsin və ölkədə istifadə olunsun. Bu pullar haqqında məlumat öyrənmək də çətin deyil. Özü də o pulları müsadirə etmək olmaz, heç lazım da deyil, hüquqa da ziddir. Qoy o pullarla bağlı bir amnistiya verilsin. Necə ki, dövlət əmanətlərinin bərpası ilə bağlı zəmanət verir, xaricdəki pullarla bağlı da zəmanət verməlidir. Həmin pullar qaytsa, ölkədə 1-2 ilə vəziyyət düzələ. Bir var öz vətəndaşından, hansısa keçmiş nazirdən asılı ölkədən pul alsan. Həmin pulları gətirib əhaliyə ucuz qiymətə məhsullar satmaq olar. Mən hələ 20 il qabaq tələbələrə deyirdim ki, dul qadın üçün pulu əmanət bankında saxlamaq daha sərfəlidir, nəinki iş, ya təsərrüfat

- Bu barədə Milli Məclis, prezident qərar verə bilər. Amma ümumiyyətlə, müasir, dərin düşüncəli, vətənpərvər kadrlara, əlbəttə, ehtiyac var. Hər şeydən əvvəl elmi əsaslarla verilən qərarlar daha mükəmməl olur. Elə qərarlar var ki, arxasında nə konseptual yanaşma, nə bir mülahizə, nə alternativ variant, nə düşüncə tərzii yoxdur. Bəzi buz birlər və ya rəhbər şəxslər bunu bilməlidirlər ki, indi başqa zəmanədir, qloballaşan proseslər hər bir ölkəyə təsir edir. Elə etməliyik ki, biz istənilən vaxt bürənməyə, bürəyəndə də tez qalxa bilək. Hər bir xırdaca müəssisəni planlaşdıranda onun pis hallarını, həmin hallarda nə etmək lazımdır onu da nəzərə almaq lazımdır.

- Azərbaycanın bankrot dövlət elan olunması təhlükəsi varmı?

al partlayış riski nə qədərdir?

- İstənilən halda demokratik cəmiyyət o vaxt demokratik, dayanıqlı olur ki, orda orta sinif çox olur. Yeni orta sinfin mənafeini müdafiə etmək daha sərfəlidir. Ona görə də qütbləşməni azaltmaq elə yoxsulluğun azaldılmasıdır. Çalışmaq lazımdır ki, ölkədə yoxsullar az olsun. Varlı ola bilər, amma bunun üçün gəlir deklarasiyası olmalıdır. Kim bacarıqlıdırsa, pulunu qazansın, varlınsın, amma gəlir deklarasiyasını təqdim etsin. Xalq bilsin ki, bunun 1 milyard gəliri var, hansı yolla qazanıb və dövlətə nə qədər vergi verir. Mən məhz belə günlər üçün o təklifləri verirdim. Qərar qəbulu o vaxt yaxşı olur ki, o qərar əhalinin 60 faizinin fikrini təmin edir, 60 faiz əhalinin mənafeini qoruyur. Məsələn, sən çıxasan küçəyə ki, "gəlin, gedək, hökuməti devirək", o halda 60 faiz deyəcək "ağlın olsun, sən bu hökumətdən nə istəyirsən?" Yox, əgər ölkədə 60 faiz kasıb olsa, bu, qorxuludur. Ona görə də çalışmalıyıq ki, ölkədə kasıbların sayı azalsın, orta təbəqə inkişaf etsin.

- Əli müəllim, ölkənin və əhalinin indiki vəziyyətinə görə kim, yaxud kimlər cavabdehlik daşıyır?

- Yenə deyirəm, ölkədə vəziyyət o qədər də qorxulu deyil. Hələ pul-paramız, ehtiyatımız var. Amma əhalinin vəziyyətinin pisləşməsinin qarşısını almaq üçün tədbirlər görməyin vaxtı çatıb. Kim cavabdehdir, sualına gəldikdə, təbii ki, mən də cavabdehəm. Mənim özümün də hansısa səhvlərim olub. Məsələn, qanunu yazanda hansısa boşluq qalıb. Həkimdən, orta məktəb müəllimindən tutmuş hamının müəyyən qədər səhvi var. Məsuliyyəti bir adamın üzərinə qoymaq olmaz. Səfərbər olmalıyıq, bir olmalıyıq, ərazi bütövlüyümüzü uğrunda döyüşə hazır olduğumuz kimi, çalışsaq ki, Azərbaycanın iqtisadi inkişafına da nail olaq. Partiyasından, kime qulluq etməyindən asılı olmayaraq, heç kəs istəməz ki, pis şəraitdə yaşasın, Azərbaycanın başına bir iş gəlsin. 1992-93-cü illərdə görmüşük də o illəri. Mən Naxçıvandıydım, səhərə kimi soyuqdan yata bilmirdim, heç nə yox idi. İstəməzdik ki, o günlər yenidən gəlsin. Ona görə də səfərbər olub çalışmalıyıq ki, vəziyyəti yaxşılaşdırmaq üçün dəyişikliklər edək. Heç kəsi günahkar çıxarmaq lazım deyil. Hamımız günahkarıq, hamılıqla da bu vəziyyətdən çıxmalıyıq...

□ Elşad PAŞASOY

Selen

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Kəçən ilin dekabrında devalvasiya xəbəri çıxan kimi millət başına çarə qılmaq üçün axışdı dükənlərə, xeyli mal aldılar. O ərzaqları yeyib qurtarandan sonra növbəti devalvasiya baş verməli idi. Məncə iki gün qabaq dolların kəskin bahalaşması bu üzəndən olmuşdur. Hər halda mən iqtisadiyyatı Elman Rüstəmovdan yaxşı bilirəm, dəqiq analizdir. Özüm də "Narxoz"u bitirmişəm. And olsun manatın əziz canına, mən ora qəbul imtahanı verəndə dövlət komissiyasının "Bu institutun adı nədir" sualına düzgün cavab taparaq konkursdan keçmişəm. Dedim Narxoz-dur, müəllim soruşdu ki, başqa hansı adlarını bilirsən. Dedim Kolxoz. Müəllim soruşdu biri də var, dedim Pulxoz, götürdü "5" yazdı. Biz belə çətinliklərlə oxumuşuq, elm yolunda canımızı fəda eləmişik, yoxsa zibil kimi gələn neft puluyla adam olmamışıq.

Yeri gəlmişkən, bizdə "Azi" adlı bir ali məktəb də var. Bunun klassik adı eləncikdir, SSRİ vaxtı dəqiq adı "Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutu" idi, sovetlər dağıldandan bəri xeyli təzə-məzə adlar qoymuşuq. Məsələn üçün, qabaqca adını dəyişib Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası qayırdılar. Hal-hazırda isə deyəsən Azərbaycan Neft və Sənaye Universitetidir. Fikrimcə, bu qədər təvazökarlıq yapıştım rəhbərliyimizə, onun Təhsil Nazirliyində oturan hissəsinə yaraşmır. Daha kəskin təhsil islahatı apararaq "Azi"-yə birləşməyə Azərbaycan Harvard Universiteti adı qoya bilmərikmi? Narxoz da olsun Bakı Oksford Universiteti. BDU-nun adını Massachusetts Texnologiya Universitetinin Ağdam filialı qoysaq kim bizə neylər? Əvəzində təhsilimiz inkişaf edib Misir müəlliminin gözündə qalmış arzusundakı standartlara - kurikulum və Bolonyaya çatır!

Sözümün canı nədir? Əşşi, sözdə can qalar? İndiki bahçılıq mühitində sözü yaşatmaq çox çətinləşibdir, həflər, cümlələr hamısı ağzını açıb yemək istəyir. Özü də deyirlər biz latin qrafikasıyıq, Fransada, İtaliyada, Almaniyada, Amerikadakı həflər kimi yaşamaq haqqımız vardır! Birtəhər yola verirəm, yoxsa hamısı qaçıb dağılışımaq, Bəxtiyar müəllimin rəhbərliyi altında "Yeni Azərbaycan" qəzetinə keçmək istəyirlər. Deyirlər orda həflər yaxşı yaşayır, heç böhran-zad tanımır, ancaq yaxşı sözlərin yazılmasında, xeyir işlərdə istifadə olunurlar. Nə isə, bu günlərdə həmin "Azi"-də bezi kafedraların böhrana görə bağlanacağını oxudum. Dəhşət xəbər idi.

Təsəvvür edin, orda 47 kafedra var imiş! İndi bunun 19 dənəsini bağlayacaqlar. Bəlkə heç bayaq adını çəkdiyim, Rəsul müəllim demiş, "bədbax" Harvardda o qədər kafedra yox idi. Özü də bu kafedralar bir işə yarasalar adam yanıb tökülmezdi. Örnək üçün, götür Google-da "Azi"-nin adını axtarırsa ver, ancaq bu cür xəbərlər çıxacaqdır: "Rektor tələbədən rüşvət istədi", "Tələbəni haqsız yerə məktəbdən qovdular", "Rektor öldü, bir nəfər də rəhmət oxumadı", "Terrorla tələbələri qırdılar", "Universitetin professoru həccə getdi" və sairə.

Tək bu deyil, manatın devalvasiyası cürbəcür gülməşəkər strukturlarımızı ortaya çıxarmışdır. Örnək üçün, dörd-beş gün qabaq belə xəbər oxuduq: "Nazirlər Kabinetinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının bezi məsələləri haqqında qərarına əsasən, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Elmi İnnovasiyalar Mərkəzi, "Selen" Elmi İstehsalat Birliyi, Reagentlərin İşlənməsi və Xalq Təsərrüfatı üzrə İstehsalat Təcrübəli Xüsusi Konstruktor Texnoloji Bürosu və Mineral Xammalın Kompleks Emalı üzrə Təcrübə İstehsalatlı Xüsusi Konstruktor Texnoloji Bürosu ləğv edilib". Dəhşətdir. Elə bil sızanaqlı yeniyyətlər çatlaşırlar. Bəs indi bu "Selen" EİB-in neçə illərdir Ayda apardığı (selen - Ay deməkdir, bir də kimyəvi elementdir, idarənin konkret fəaliyyəti bizə məlum olmadığından fantaziya kimi yazırıq, bu nəşə sirli işlər görürmüş) tədqiqatların axırı necə olacaq? Həmin konstruktor bürosu indiyə qədər hansı yaralı barmağa "çiş" eləməyin qurğusunu qayırdıdır? Demək neft ölməyə bunlar hələ də dövlət büdcəsinin yanında oturan balaca zəllilər kimi yaşayacaqdılar. Böyük zəllilər də dözəcəkdilər.

P.S. Özüm yazıya romantik ad qoydum, dedim bəlkə bu cür oxuyasınız.

Ağ Ev sülh təşəbbüskarlığını Kremldən alır - plan

Yeni ildə Dağlıq Qarabağ mövzusunda ilk diplomatik təşəbbüskarlıq ABŞ-dan gəldi. ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlik təzə il başlar-başlamaz, öncə Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında yeni görüşün tezliklə baş tuta biləcəyi, bu yöndə səylərin intensivləşəcəyi haqda anons verdi.

Az sonra o, ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasının Xarici əlaqələr komitəsinin sədri Ed Roysla görüşərək Qarabağ mövzusunda müzakirələr apardı; Konqresin sülh prosesinə yardımçı olacağı haqda xəbərlər yayıldı. Bunun ardınca isə ABŞ prezidenti Barak Obamadan azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevə Amerikaya səfər dəvəti gəldi.

Düzdür, dəvət aprelin əvvəlində keçiriləcək qlobal nüvə (təhlükəsizlik) sammiti ilə əlaqələndirilir. Ancaq çox vaxt məhz bu kimi mötəbər tədbirlər bezi regional problemlərin beynəlxalq müstəviyə çəkilməsinə əhəmiyyətli rol oynayır. Qarşıdakı sammit çərçivəsində dünyanın narahat bölgələrindən biri sayılan Güney Qafqazın müharibə riskləri daşıyan "dondurulmuş" konflikti kimi Dağlıq Qarabağ ixtilafının da diqqət mərkəzində olacağı istisna deyil.

Bir çox siyasi müşahidəçilər Bakı ilə Vaşinqton arasında münasibətlərin sərinləşməsi fonunda Obamadan gələn səfər dəvətini artıq müxtəlif aspektlərdən dəyərləndirib. Belə fikir də səslənib ki, Barak Obama bununla həmçinin, Azərbaycanı Rusiyanın yanında görmək istəməməsi mesajını çatdırıb. Bakını Moskvadan uzaq saxlamağın ən effektiv yollarından biri isə Dağlıq Qarabağ məsələsinin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində ədalətli həllinə yardımçı olmaq, sülh prosesini daldandan çıxarmaq ola bilər.

Prezident İlham Əliyevin ABŞ-a gözlənilən səfərini bu kontekstdən qiymətləndirənlər az deyil. Söhbət Birləşmiş Ştatların Qarabağ patronajlığını öz əlinə almasından gedir. Çünki artıq gün kimi aydındır ki, Rusiya konfliktin tezliklə həllində maraqlı deyil.

Üstəgəl, ABŞ-da narahatlıq var ki, Kreml münasibətini istənilən ən öz maraqları naminə təzədən alovlandırma bilər. Son zamanlar Moskvanın Ermənistanı sürətlə silahlandırması və ora böyük həcmdə müasir hərbi texnika və sistemlər yerləşdirməsi narahatlığı daha da artırır. Gərək belədir ki, məhz Rusiyanın son hərəkətləri nəticəsində Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında yeni savaşa təhlükəsi artıb.

Təsədüfi deyil ki, ABŞ Konqresində Ceyms Uorlikin iştirakı ilə keçən Qarabağ müzakirələri zamanı atəşkəs rejiminin qorunub saxlanması, tə-

Əliyevin ABŞ-a səfər

dəvətinin arxasındakı

Qarabağ hədəfi

Bu dəfə prezidentləri Barak Obama bir araya gətirə bilər; Dağlıq Qarabağ məsələsi Moskva və Vaşinqton arasında "nifaq predmeti" nə çevrilir; 2016 bu xüsusda tarixi bir il olacaq, əgər...

rəflər arasında qanlı insidentlərin azalması və etimadın artırılması mexanizmlərinə xüsusi diqqət ayrılıb. ABŞ bu etimad tədbirləri hesabına konflikt zonasına nəzarəti, deməli, həm də Rusiyanın bölgə ilə bağlı məkrli planlarına nəzarət imkanı əldə etməyə çalışır.

Kreml, əlbəttə ki, Amerikanın Qarabağ məsələsində təşəbbüsü ələ almasına laqeyd qalmayacaq və ona maneələr yaradacaq. Bezi təhlilçilərə görə, bunun anonsu Rusiyanın xarici işlər nazirinin müavini Qriqori Karasin tərəfindən 2 yanvar açıqlamasında artıq verilib. Qarabağ mövzusunda danışan diplomat ABŞ-a açıq mətnlə mesaj göndərərək bildirib ki, Moskva Vaşinqtonun Qarabağ məsələsində Fransanın dəstəyi ilə həyata keçirmək istədiyini proqramı müdafiə eləmir.

"Ruslarda ciddi narahatlıq var ki, Qarabağ danışıqlarının gedişindən narazı olan İlham Əliyevə Vaşinqtonda hansısa təsirlər edilə və Əliyev ümumən görüşdən ilhamlanma bilər. O da istisna deyil ki, ABŞ bir daha Əliyev-Serkisyan görüşünü təşkil edəsin. Bütün hallarda 2016 - tarixi bir il olacaq", - bunu isə əcnəbi ekspertlər-

dən biri Azərbaycan prezidentinin Amerika səfərindən mümkün gözləntiləri şərh edərkən söyləyib.

Yeri gəlmişkən, Ermənistan prezidenti Serj Sarkisyan da böyük ehtimalla, ABŞ-a yollanacaq. Hər halda, 2010-cu ildəki analoji nüvə sammiti zamanı o da dəvətlilər arasında olub. Həmin sammit çərçivəsində Sarkisyan Türkiyənin o zamankı baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdəğanla da görüşmüşdü. Bundan bir neçə ay sonra - oktyabrda isə İsveçrədə ABŞ və Avropa Birliyinin patronajlığı ilə Ankara və İrəvan arasında sərhədlərin açılması və diplomatik əlaqələrin bərpasını nəzərdə tutan məlum Suriş protokolları imzalandı. Sonrası bəllidir.

Beləliklə, həm amerikalı vasitəçi Ceyms Uorlik, həm ABŞ Konqresi, həm də Ağ Ev başçısı səviyyəsində Qarabağ məsələsinə real təsir rıçaqları yaratmaqla Vaşinqtonun bu il məsələdə təşəbbüsü Rusiyadan almaq məramı duyulur. Sözsüz ki, prosesə Rusiyanın Yaxın Şərqdə, ələlxüsus da Suriyada hərbi müdaxiləsinin nə ilə sona çatacağı (hər halda Moskva üçün pozitiv perspektivlər vəd olunmur), həmçinin,

Moskva-Ankara münasibətlərinin gedişatı da öz təsirlərini göstərmiş olacaq.

Bunu da yada salmaqda dəyər ki, ABŞ-ın Azərbaycandakı sabiq səfiri və Minsk Qrupundakı həmsədri, Qarabağ danışıqlarını diqqətlə izləyən Metyu Brayza bir neçə dəfə qeyd etmişdi ki, problem həllini sürətləndirmək üçün ABŞ prezidenti və dövlət katibi təşəbbüsü ələ almalı, şəxsən sülh prosesinə qatılmalı və hər iki prezidenti eyni vaxtda Amerikaya dəvət etməlidir.

Əlbəttə ki, bir görüşlə münaqişənin həllində köklü irəliləyiş əldə olunması mümkün deyil. Çünki nəticə prezidentlərin görüşünə hazırlıq işləri ilə yanaşı, həm də Azərbaycan və Ermənistan daxilində gedən ictimai-siyasi proseslərin xarakterindən, hakim qüvvələrin davranışından, bir də Rusiyanın özünü necə aparmasından asılı olacaq.

Ancaq prezidentin yaranmasının özü böyük önəm daşıyır və Obama ilin sonunda Ağ Evi tərk edərsə də, sonrakı prezident bu yolu davam etdirə bilər. Amerikanın isə tərəflərə təsir rıçaqları əslinə qalsa, Rusiyanınkindən az deyil və nəfthin aşağı qiymətləri fonunda artmaqdadır.

□ Analitik xidmət

Ötən il dekabrın əvvəlində Səudiyyə Ərəbistanının təşəbbüsü ilə yaradılan "Terrorizmə qarşı İslam koalisiyası"na bir çox müsəlman dövlətləri qoşulsa da Azərbaycan hələ ki, son qərarını verməyib. Azərbaycanın bu koalisiyaya qoşulması məsələsi barədə dekabrın 15-də xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Səudiyyə Ərəbistanının xarici işlər naziri Adel Əl Cubeir arasında telefon danışığı da olmuşdu.

Üstündən bir aya yaxın keçsə də, Azərbaycan yekun qərarını verməyib. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirmişdi ki, Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq, ölkəmizin bu qəbildən olan hər hansı strukturlarda iştirakı ölkədaxili prosedurların tələbləri əsasında nəzərdən keçirilməlidir: "Həzrət məsələyə baxılır. Terrorizmdən əziyyət çəkən dövlət kimi Azərbaycan terrorizmin

bütün forma və təzahürünü qəti şəkildə qınayır".

Azərbaycanın İslam koalisiyasına üzvlüyünün yubanmasının səbəbləri barədə politoloq Natiq Miri "Yeni Müsavat"a danışib. Onun sözlərinə görə, regionda baş verən hadisələr bu və ya digər şəkildə Azərbaycana da öz təsirini göstərir. Son vaxtlar Səudiyyə Ərəbistanı və İran arasında yaşanan gərginlik də Azərbaycanın bir sıra məsələlərlə bağlı addımlarına öz təsirini

Azərbaycanı İslam koalisiyasından çəkəndirən 2 təhlükə

Tanınmış ekspert yeni situasiyanın rəsmi Bakını ehtiyatlı davranışa sövq etdiyini deyir...

Natiq Miri

göstərməkdədir. Azərbaycan ehtiyatlı davranır və tərəf tutmaq istəmir: "Bunu müəyyən mənada anlamaq da olar. "Terrorizmə qarşı İslam Koalisiyası"nın yaradılması ayətullah Nimr əl-Nimrin edamından əvvəl ortaya çıxan hadisə idi. Azərbaycana bu koalisiyaya qoşulmaq üçün təkliflər də Nimrin edamından əvvəl olmuşdu. Yeni hələ o zaman Səudiyyə ilə İran arasında indiki gərginlik yaşanmırdı. Səudiyyə ilə İran arasında gərgin münasibətlər sözügedən koalisiyaya qoşulmaq məsələ-

sində Azərbaycanı tərəddüd etməyə sövq edir. İndiki şəraitdə Azərbaycan qızıl ortanı seçmək məcburiyyətindədir və tərəf tutmaq istəmir".

N.Mirinin fikrincə, Azərbaycan haqlı olaraq hesab edir ki, indiki vəziyyətdə Səudiyyənin ideya müəllifi olduğu koalisiyaya rəsmi qoşulması qonşuluğumuzdakı İranla münasibətlərə mənfi təsir göstərə bilər: "Nəzərə almaq lazımdır ki, İran Azərbaycanın böyük, güclü qonşusudur, eyni zamanda Azərbaycan əhalisinin böyük ək-

səriyyəti şia'dır. İndiki vəziyyətdə Azərbaycanın Səudiyyənin ideya müəllifi olduğu ittifaqa daxil olması ola bilər ki, şie toplumunda müsbət qarşılanmaz. Azərbaycan indiki situasiyada İranı qarşısına almamaq üçün koalisiyada iştirak qərarını yubadır. Digər tərəfdən də nəzərə alsaq ki, İslam koalisiyası İŞİD-lə mübarizə adı ilə yaranır, bu isə o deməkdir ki, həmin koalisiyaya qoşulan Azərbaycan kimi kiçik dövlətlər əli həтта nəhəng dövlətləri titrətməyə yetən terrorçu İŞİD qruplaşma-

sının hədəfinə çevrilə bilər. Bu baxımdan da rəsmi Bakının hələlik koalisiyaya qoşulmaması düzgün addım sayılmalıdır. Hesab edərim ki, Azərbaycan heç bir zaman İslam koalisiyasında yer almayacaq".

Politoloq sonda xatırlatdı ki, Azərbaycan həmin koalisiyaya üzv olmadan da terrorizmə qarşı öz töhfəsini uzun illərdir müxtəlif proqramlar çərçivəsində verir.

□ Etibar SEYİDAĞA

Amerikanın Suriyanın şimalında kürdlərə dəstək verməsinin səbəbi

Vaşinqton İŞİD-ə qarşı kürdləri dəstəkləyir, Suriyada federal dövlət və kürd muxtariyyətinin yaranması planı işə düşür...

İŞİD lideri Əbu Bəkr əl-Bağdadinin müavini Asi Əli Məhəmməd əl-Ubeydi İraqın Ənbar əyalətində öldürülüb. Bu barədə İraq Müdafiə Nazirliyinin İnformasiya Mərkəzi məlumat yayıb. Məlumatda İŞİD liderlərinin yardımçısının Ənbar əyalətinin qərbində yerləşən Bervane bölgəsində təşkil olunan hava zərbələri zamanı öldürüldüyü qeyd olunub.

Açıqlamada Ubeydinin Amerikan işğalı zamanı Bağdadda yerləşən Əbu Qureyb həbsxanasından qaçan İŞİD fəallarından və İŞİD-in ilk kadrlarından olduğu da bildirilir. Bundan bir neçə gün əvvəl isə İraq ordu rəsmiləri bəyan edib ki, İŞİD İraq ərazisində ələ keçirdiyi torpaqların 65 faizini artıq itirib.

Görünən odur ki, Bağdad hökuməti ümumiyyətlə, İraqın bütünlüyü tərəfdarı olan bütün siyasi qruplar (şie, sünni, kürd və sair) işğalın uzanmasının ölkənin bölünməsinə sürətləndirdiyinin artıq fərqindədirlər. Bu səbəbdən də İraq hökuməti, ordu və könüllü birliklər son aylarda xeyli fəallaşblar. İndi İraqda çox adam başa düşür ki, İŞİD-in İraqda qalması müddətinin uzanması İraqın bölünməsi prosesi olaraq qeydə alınır. İraqda isə heç də hər kəs bölünmə tərəfdarı deyil, çünki ən azından

bölmənin dəhşətli və uzun müddətli müharibələrə səbəb olacağını anlaşırlar. Baxmayaraq ki, ABŞ hökuməti İŞİD-in hələ bir neçə il bölgədə güc olaraq qalacağını bəyan edib.

Ancaq maraqlıdır ki, gözənlidiyinin əksinə olaraq ABŞ ordusu İraq deyil, Suriya ərazisinə xüsusi təyinatlılar göndərmiş. Almaniya mediasının yazdığına görə, Amerika ordusuna aid quru qüvvələrinin hərbiçiləri Suriyanın şimalında Hələb şəhərinin şərqində yerləşən Tişrin su bəndi ərazisinə yerləşdirilib. Xəbərde Fərat çayının üzərində yerləşən və bölgə üçün mühüm strateji əhəmiyyət kəsb edən Tişrin su bəndinin təhlükəsizliyini artıq amerikalıların qoruduğu bildirilir. Artıq həmin bölgədə Amerika hərbiçilərinin müvəqqəti bazası da qurulub.

Qeyd edək ki, daha əvvəl də yerli təşkilatlar Suriyada

kürd qüvvələrinə təlim keçmək üçün Amerika ordusu hərbi təlimatçıların kürd bölgələrinə yerləşdirildiyi haqda xəbərlər yaymışdırlar.

Həтта Tişrin su bəndinin geri alınması əməliyyatını planlayan və idarə edən mərkəzin də amerikalılar tərəfindən qurulduğu iddia olunurdu. Qeyd edək ki, hazırda bu bölgədə yerləşən Mənbic şəhərinin İŞİD-dən alınması uğrunda yeni əməliyyat hazırlanır. Suriya kürdlərinin və azlıqda olan etnik və dini qrupların dəstəklədiyi Suriya Demokratik Qüvvələri adlı silahlı qruplaşmanın həyata keçirəcəyi əməliyyatın planlayıcıları

amerikalılardı. Eyni zamanda yerli qaynaqlar İŞİD-in də şəhəri qorumaq üçün silahlı qüvvə və texnika cəlb etdiyini yazır. Yaxın günlərdə bölgədə yeni, qanlı savaşın başlayacağı ehtimalı xeyli güclüdür.

Görünən odur ki, ABŞ İraq deyil, Suriyada fəallığı artırır və bunun əksinə, İraqı bilərəkdən diqqətdən kənar qoyub. Qərbin Suriyanı diqqət mərkəzinə alması bir neçə amillə izah olunur. Ən mühümü Rusiyanın 2015-ci ilin sonlarında Suriyada təşəbbüsü ələ alması, Əsədə qarşı olan qüvvələri küncə sıxışdırılmasının həyata keçirəcəyi əməliyyatın planlayıcıları

oldu.

Qərb Əsədin yenidən Suriya üzərində əsas gücə çevrilməsindən narahatdır. İkinci narahatlıq doğuran məqam Vyana anlaşmasından sonra başlayan prosesdə Qərbin Suriyadakı sahə mütəfiqlərinin xeyli zəif düşməsidir. Suriyanın şimalında və cənubunda bir sıra mühüm nöqtələri itirən Əsədə qarşı olan qüvvələr başlayan danışıqlar prosesinə zəif tərəf kimi gedir. Daha bir məqam Türkiyənin Suriyanın şimalı ilə bağlı narahatlığıdır. Ankara bir neçə dəfə açıq şəkildə bəyan edib ki, Türkiyə ilə sərhəd bölgələri kürdlərin əlinə keçərsə Suriyanın şimalına ordu yeridəcək. Bu ssenari isə Vaşinqtonun marağına cavab vermir.

Bu səbəbdən də Vaşinqton daha "optimal" yol düşünüb və bölgəyə öz qüvvələrini göndərib.

Bəzi məlumatlara görə, Ankaranın "qırmızı xətt" elan etdiyi Fəratın qərb sahillərinə kürdlərin keçməməsi şərtinə baxmayaraq Türkiyənin ötən həftə YPG-nin Fəratın sol sahilinə keçməsi xəbərlərini sa-

kit qarşılamaşının arxasında Amerikanın "əli var". Belə ki, gələn bilgilərə görə, amerikalılar Ankaranı daha çox qəzəbləndirməmək üçün Fəratın sol sahilinə öz desantlarını göndəriblər. Bununla da bir növ Ankaranı arxayın etmək, proseslərin nəzarətdə olduğunu göstərmək istəyiblər.

Görünən odur ki, ABŞ-in hazırda Suriyanın şimalında əsas planı kürdlər üzərində qurub.

Kürdlərin həm İŞİD qarşısında möhkəmlənməsi, eyni zamanda Bəşər Əsəd qarşısında ciddi qüvvəyə çevrilmələri, ən mühümü dünyəvi qüvvə olmaları Vaşinqtonun marağını cəlb edir. Digər tərəfdən, görünən odur ki, Qərb strateqləri gələcək Suriyanın şimalında kürd muxtariyyətinin olmasını həm iki ərəb dövləti (Suriya və İraq) arasında bir tənzimləyici olaraq, həm də Suriyanın federativ bir dövlətə (İraq kimi) çevrilməsində əsas faktor olaraq görür. Digər tərəfdən, kürdlərin bölgədə güclü olması Vaşinqton üçün sədaqətli mütəfiq baxımından əvəzsiz bir üstünlükdür.

Bu mənada Amerikanın indi Suriyada daha çox kürdlərə "stavka" etməsi anlaşılırdır. Vaşinqtonun təsiri ilə yaranmış Demokratik Suriya Qüvvələri indi əsas zərbə qüvvəsinə çevrilib. İŞİD-ə qarşı savaşı aparən əsas qüvvə də onlardır. Təbii ki, ABŞ-in hava və qurudan dəstəyi ilə. Beləliklə, savaşın 5-ci ilində Suriya dünya güclərinin əsas rəqəbət meydanı olaraq qalır. Yaxın Şərq üçün böyük oyunlar da burda hazırlanır. Təəsüf ki, bölgə üçün davamlı və möhkəm sülh hələ də üfüqdə belə görünmür.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

“Univermaq Zaman”ın ailəsində qalmaqal

Oğlu atasının bütün əmlakını əlindən aldı, oliqarx xəstəxanalıq oldu

Zaman İskəndərov

Sumqayıtın ən varlı adamlarından biri kimi tanınan, “Univermaq Zaman” ləqəbli Zaman İskəndərovla bağlı xəbər almışıq. İskəndərovlara yaxın mənbənin musavat.com-a verdiyi məlumata görə, bu ailədə ciddi qalmaqal baş verib. Səbəb kimi mülk davası göstərilir.

Mənbə bildirir ki, Zaman İskəndərovun oğlu Nizami İskəndərov atasının bütün əmlakını öz əlinə keçirib. Sumqayıtda və digər yerlərdə ata İskəndərova məxsus nə qədər daşınar və daşınmaz əmlak var, Nizami İskəndərov öz adına keçirib. Musavat.com-u bilgiləndirən mənbənin iddiasına görə, oğlunun bu hərəkətdən sarsıntı keçirən Zaman İskəndərov xəstəxanalıq olub. Onun beyninə qan sızdığı, hazırda yataq xəstəsi olduğu da gələn xəbərlər sırasında. Deyilənə görə, Zaman İskəndərovu ən çox sarsıdan oğlu Nizamının Sumqayıtda atasına məxsus univermağın əsasında tikdirdiyi “Cavid” ticarət mərkəzini tamamilən onun əlindən alması olub. Ailəyə yaxın mənbə bildirir ki, Nizami İskəndərov atasına ayda 2-3 min manat maaş verir. Ona deyib ki, çox səs-küy salsın, bu məbləği verməkdən imtina edə bilər.

O da deyilir ki, Nizami İskəndərovun bacısı, Sumqayıtda 1 saylı doğum evinin baş həkimi olan Sevda İskəndərli qardaşının bu hərəkətindən qəzəblənib və onunla dalaşır. Qardaş-bacı İskəndərovların arasında böyük qalmaqal yaşandığı, onların hazırda küsülü olduğu, hətta yaxın zamanlarda işin məhkəməyə qədər gedib çıxacağı deyilir. Mənbə onu da söyləyir ki, Sevda İskəndərli heç də atasının səhəti maraqlandırmır, o, qardaşı ilə mülk üstündə dava edir: “Sevda həkim narahatdır ki, atasının var-dövləti, bütün sərvəti, mal-mülkü qardaşının əlinə keçir, ona heç nə çatmır”.

Xatırladaq ki, Nizami İskəndərov vaxtaşırı mətbuatın gündəminə gəlir. Onun ən çox ictimai diqqət mərkəzinə çıxmasına bir səbəb də 2013-cü ilin yayında “Nabran Holiday Village”də baş verən faciə olmuşdu. Nizami İskəndərova məxsus həmin istirahət mərkəzinin hovuzunda azyaşlı uşaq ayağını itirmişdi. Texniki təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməməsi ucbatından 2 yaşlı uşağın ayağını hovuzun nasosu qopartmışdı.

□ Musavat.com

Bakıda qaynını güllələyən yeznə: “Üstümə gəldi, atdım”

lar. Dünən zəng elədim, qayınatamla 40 dəqiqəyə yaxın danışdıq. Amma barışmadılar”.

Mehman Əsədov bildirib ki, hadisəni törətdiyi tüfəng 5ildir ondadır. Onun sözlərinə görə, hadisə günü böyük qayını ilə görüşüb, amma razılığa gələ bilməyiblər. Daha sonra yeznə kiçik qayını Elnar Canatova zəng edib: “Dedi ki, mən “Eurohome”də işləyirəm, heç kim mənə heç nə eləyə bilməz. Getdim bazara. Qaranlıqda atəş açdım. Bir patronum var idi. Bilmədim harasına deydi. Üstümə gəlirdi, atdım”.

Xatırladaq ki, yanvarın 9-da Abşeron rayon sakini Elnar Canatovun Biləcəri qəsəbəsində işlədiyi mağazanın qarşısına gələn qohumu, qəsəbə sakini Mehman Əsədov münasibə zəminində tüfəngdən açdığı atəşlə ona sifət nahiyəsindən xəsarət yetirib, hadisə yerini tərk edib. E.Canatov xəstəxanaya yerləşdirilib.

Binəqədi RPİ 6-cı PB əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində M.Əsədov tutulub, ondan “İJ-58” markalı tüfəng və 5 ədəd patron götürüldü.

Eldar Mahmudovun tutduğu vəzifədən uzaqlaşdırılması onun komandasına bu və ya digər şəkildə aidiyyəti olan bütün vəzifə sahiblərini istintaqçılarla üz-üzə qoyub.

“MTN işi” getdikcə genişlənilir, cinayət işlərində ən müxtəlif nazirliklərdə çalışaraq Eldar Mahmudovun bəndəsi ilə əlaqəli vəzifə sahiblərinin adları peyda olur. “Yeni Müsavat”ın ötən saylarından birində Naxçıvanın Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun komandanı, general-leytenant Kərəm Mustafayevin “vurulması”nda Eldar Mahmudov çetesi ilə əlaqələrin rol aldığı yazmışdıq. Azpolitika.info saytı yazdıqlarımızı təsdiqləyən məlumatlar yayıb. Sayt yazır ki, K.Mustafayevlə yanaşı muxtar respublikanın sabiq milli təhlükəsizlik naziri, general-leytenant Vəli Ələsgərov da ev dustaqlığındadır. Kərəm Mustafayev isə hələlik vəzifəsinin başındadır, lakin son 10 gündə bir neçə əhəmiyyətli tədbirdə görünməyib. Hər halda MR Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun son günlərdə hərbi hissələrdə keçirdiyi bir görüş və bir açıqlıqda Əlahiddə Ordunun komandanı iştirak etməyib.

Bir neçə gün əvvəl isə Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun maliyyə xidmətinin rəisi Elşad Rzayev həbs olub. E.Rzayev komandana yaxın zabitlərdən biri olub. K.Mustafayevin illərdir Naxçıvan ordusunun tikinti-quraşdırma işlərinə nəzarət edən qardaşı Nemət Mustafayevlə bağlı müəmma isə hələ də aktuallığını qoruyur. Onun həbsi barədə məlumatlar rəsmən nə təkzib, nə də təsdiq olunur.

Naxçıvanda bu iki nüfuzlu, təsirli generalın ətrafında baş verənlərlə bağlı sızan məlumatlar, həmçinin aparılan müşahidə və təhlillər bu qənaətə gəlməyə əsas verir ki, istər Vəli Ələsgərovun “vurulması”, istərsə də Kərəm Mustafayevlə bağlı proseslərin “MTN işi” ilə bağlılığı var. Yəni ən ağılabatan versiya budur ki, bu general keçmiş MTN başçısı Eldar Mahmudovla hansısa gizli əlaqələrinə görə MR rəhbərinin qəzəbinə gəliblər.

Sayt yazır ki, Eldar Mahmudov başda Vasif Talibov olmaqla, Naxçıvanın bütün iri məmurlarını dinləyib və onlarla bağlı kompromatlar toplayıb. Təbii ki, bu işdə MR MTN-i də ciddi rol oynayır. Məlumatla görə, Vəli Ələsgərov mütəmadi olaraq Eldar Mahmudova Ali Məclisin sədri, onun yaxınları, oğulları və digər yerli rəhbərlərlə bağlı

dosyolar ötürüb. Eldar Mahmudov işdən çıxarıldıqdan və MTN-də həbslər başladıqdan sonra isə Vəli Ələsgərov ciddi-cəhdlə Naxçıvandan uzaqlaşmağa, Bakıda MTN-də vəzifə almağa çalışıb. İstisna deyil ki, hətta Vasif Talibov

məqsəd üçün quraşdırıb...”, deyərək ona iradını bildirib.

Naxçıvandan gələn digər bir maraqlı məlumat isə Naxçıvan şəhərində, “Naxçıvan çay”ın qırağında bir neçə il əvvəl tikilmiş Eldar Mahmudova məxsus villanın sökül-

Mahmudov üçün tikilən sarayın xərclərinin Nemət Mustafayev tərəfindən ödənməsi də özfealiyyət olub və bu fakt da MR rəhbərinə məlum olmayıb.

Görünən budur ki, Kərəm Mustafayevlə Vəli Ələsgərov

“MTN işi”nin Naxçıvan uzantısı haqda yeni məlumatlar

Kərəm Mustafayevin qardaşı Eldar Mahmudova dəbdəbəli villa tikibmiş; Vəli Ələsgərovun “vurulması”nın yeni detalları bilindi

Kərəm Mustafayev

Eldar Mahmudov

özü də belə bir xahişlə “yuxarılara” üz tutub. Lakin yeni MTN rəhbəri Mədət Quliyev bu planları pozub. O, Vəli Ələsgərovun mütəmadi olaraq Eldar Mahmudova Vasif Talibov və digərləri ilə bağlı kompromatlar ötürdüyünü açıqlayıb. Bundan sonra qəbul edilən qərarlar isə göz önündədir. Məlumatlı mənbə deyir ki, Vəli Ələsgərov Naxçıvan MR-in daxili işlər naziri Əhməd Əhmədovu məhv etmək üçün də əlindən gələni edib. Belə ki, o, Ə.Əhmədovu Vasif Talibovun qəzəbinə gətirməyə çalışıb, Eldar Mahmudova onunla bağlı kompromat materialları ötürüb. Məsələn, bir dəfə MR rəhbərinə məlumat veribmiş ki, guya daxili işlər naziri öz iş otağında quraşdırdığı monitorlar vasitəsilə kimlərsə izləyir. Mərkəzləşdirilmiş müşahidə sisteminin açılış zamanı isə kameraların yol hərəkəti qaydaları ilə bağlı quraşdırıldığı bəlli olanda, Talibov hamının qarşısında üzünü V.Ələsgərova tutaraq “deyirdin bəs, nazir monitoru o

məsi ilə bağlıdır. Məlumatla görə, möhtəşəm villadan hazırda əsər-əlamət belə qalmayıb - villanı tikənlərlə Eldar Mahmudovun gizli əlaqələri üzə çıxandan sonra Vasif Talibov bu möhtəşəm tikilini bünövrəsinə qədər sökdürüb! Naxçıvanda hamı bu villa-sarayın Vəli Ələsgərov tərəfindən tikilərək Eldar Mahmudova hədiyyə edildiyini bilirdi. Lakin indi məlum olur ki, adı Vəli Ələsgərovun olsa da, əslində Eldar Mahmudova hədiyyə olunmuş villanın bütün tikinti-təmir xərcləri Kərəm Mustafayevin qardaşı Nemət Mustafayevin “üzərinə yüklənib”. Bu fakt həmin vaxt MR rəhbərinə məlum olub, yoxsa üstü indi açıqlıq deyər bilərik. Lakin N.Mustafayevin saxlanması barədə təkzib olunmayan məlumatlar onun özbaşına, hansısa gizli sövdələşmələr hesabına işlər gördüyünü və bu işlərin MTN başçısı Vəli Ələsgərov tərəfindən ört-basdır edildiyini ehtimal etməyə əsas verir. Bu baxımdan, istisna deyil ki, Eldar

Eldar Mahmudovla gizli əlaqələrin cəzasını çəkirlər.

“MTN işi” ilə bağlı digər bir məlumatda isə bildirilir ki, Eldar Mahmudov və çetesi sıradan çıxarılmamışdan 2 həftə əvvəl nəzarətə götürüldü. Həmin müddətdə Eldar Mahmudov başda olmaqla onun dəstəsinin üzvlərinin telefon danışqları dinlənilib, hərəkət trayektoriyaları nəzarətə alınıb, dəstənin üzvlərinin, demək olar ki, hər biri gizli müşahidə altında olub.

Bildirilir ki, bütün bunlara Baş Prokurorluq yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsinin rəis müavini Əli Nağıyev nəzarət edib. 2 həftəlik dinləmə-izləmədən sonra dəstənin zərərsizləşdirilməsi ilə bağlı göstəriş verilib.

“MTN işi”nə görə həbsdə olan qurumun polkovniklərindən biri saxlanıldığı kamerada dustaq yoldaşına xəsarət yetirib. Bu haqda “Azadlıq” qəzeti məlumat yayıb. Bildirilir ki, onun kamera yoldaşı keçmiş polis əməkdaşı olub. Onlar arasında mübahisə yaranıb. Mübahisənin səbəbləri bizə bəlli deyil. Mübahisə nəticəsində MTN polkovniki kamera yoldaşının üzünə qaynar su töküüb. Həmin şəxs ağır yanıq xəsarəti ilə Penitensiar Xidmətin müalicə müəssisəsinə yerləşdirilib. MTN polkovniki barədə isə cinayət işi başlanıb.

□ E.HÜSEYNOV

Qarabağa dar sülh danışıqlarında guya neytral vasitəçi olan Rusiyanın məsələdə nə dərəcədə qeyri-obyektiv və qərəzli mövqe tutduğunu onun aparıcı KİV-lərində vaxtaşırı şəkildə ölkəmiz əleyhinə gedən materiallardan aydın görmək olar. Doğrudur, bunun bir səbəbi də həmin KİV-lərdə kök salmış ermənilərdir.

Ancaq o da faktır ki, rəsmi Moskva indiyədək bir dəfə də olsun Ermənistanı işğalçı adlandırmayıb, işğalı pisləməyib. Tək səbəb - çünki işğalın arxasında ele onun özü dayanır. Bu, əlbəttə ki, Azərbaycanla münasibətin göstə-

ricisidir - özü də bariz göstəricisi. Son olaraq Rusiyanın xüsusi xidmət orqanlarına bağlı olan "Lifenews" telekanalının Azərbaycan əleyhinə yayımladığı sülhə buna növbəti sübutdur.

Xəbər verdiyi kimi, rəhbəri

Vladimir Yevseyev

"Türkiyə Qarabağ məsələsində Azərbaycana aktiv şəkildə kömək edir" Rusiyalı hərbi analitik: "Rusiya Ermənistandakı hərbi mövcudluğunu gücləndirəcək..."

"Rusiya-Türkiyə gərginliyi minimum iki il çəkəcək və bu fonda Moskva Ermənistandakı hərbi bazasını gücləndirməyə daha böyük diqqət ayıracaq". Musavat.com-un məlumatına görə, bu sözləri "Azadlıq" radiosunun erməni bürosuna müsahibəsində tanınmış rusiyalı hərbi ekspert, MDB ölkələri İnstitutunun Qafqaz şöbəsinin rəhbəri Vladimir Yevseyev bildirib.

"Rusiya Türkiyəyə qarşı hərbi hərəkətlərə getməyəcək, buna əminəm. Ancaq ola bilsin Türkiyə tərəfdən hansısa yeni qıcıqlandırıcı addımlar atılsın" - qeyd edib ekspert.

Son iki ayda erməni mətbuatında qeyd olunan Ağrıdağın (ermənilər ona "Ararat" deyir-red.) Türkiyə tərkibində qalmasını nəzərdə tutan 1921-ci il tarixli Moskva müqaviləsinin ləğvi mümkünlüyünə gəlincə, politoloq bunu praktik olaraq istisna edərək erməniləri məyus edib. Üstəlik, o, saxta etməni soyqırımını inkara görə cəza nəzərdə tutan qanun layihəsinin Dövlət Dumasında keçəcəyini də az ehtimallı sayıb.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə gəlincə, rusiyalı hərbi analitik konflikt ətrafında vəziyyətin mürəkkəb və proqnoz edilməyən olduğunu söyləyib. Onun sözlərinə görə, Türkiyə Azərbaycana aktiv şəkildə kömək edir. "O cümlədən bir sıra azərbaycanlı kəşfiyyatçı qruplar Türkiyədə hazırlıq keçir" - əlavə edib Yevseyev.

Rusiyanın Qarabağ planlarında Azərbaycanın önəmi artıb

Kreml işğalçıdan daha çox ölkəmizi nəzarət altında saxlamağa çalışır; konflikt yalnız bir halda Moskva üçün siyasi bazarlıq mövzusu ola bilər; **ukraynalı analitik:** "Ermənistan konfliktin girovluğunda qaldıqca inkişaf edə bilməyəcək..."

erməni olan həmin telekanal Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərindən geniş videoreportaj yayıb. "Mühasirədə yubiley: Dağlıq Qarabağ və müstəqillik uğrunda 25 illik mübarizə" adlı reportajda telekanalın əməkdaşı Ermənistanın işğalçı qüvvələrinin təmas xətti boyu yerləşən mövqelərində olub, erməni əsgərlərini, xüsusi təyinatlılarını vəsf edib, onların "öz vətənlərini necə qoruduqları" haqda danışib. Reportajda Şuşadan, Xankəndindən çəkilmiş kadrlar və qondarma "DQR"-in iqtisadi həyatı barədə sülhə tələb də yer alıb.

Yada sallaq ki, adıçəkilən telekanalın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və qanunlarına qarşı ilk açıq tənqidi deyil. "Lifenews"-un Qarabağa dair ermənilərin mövqelərini əks etdirən verilişləri bundan əvvəl də olub və rəsmi Bakının etirazı ilə qarşılaşıb. Bu dəfə də belə olub. Azərbaycan XİN-i olayla bağlı etiraz bəyanatı yayıb.

Kanal həmçinin, Ukraynanın şərqində rusiyameylli separatçıları da eyni şövqlə təbliğ edib və etməkdədir. Başqa sözlə, öz daxilində hər cür separatçılıq (əslində milli-azadlıq hərəkatını) amansızlıqla önleyen Rusiya həmsərhəd ölkələrdəki separatçılığa həvəslə maddi-texniki, informasiya dəstəyi verib və verməkdədir. Səbəb sadədir: ona görə ki, daxilindəki separatçılıq Kremlin maraqlarına zidd, xaricdəki isə (Dağlıq Qarabağ, Abxaziya, Cənubi Osetiya, Dnestryanı bölgə, Krım, Donbas) isə imperiya maraqlarına uyğundur.

Konkret Dağlıq Qarabağdan dolayı Moskvanın güddü-

yü maraqlara gəlincə, dəfələrlə deyildiyi kimi, bu münaqişə hesabına Rusiya eyni vaxtda Güney Qafqazın iki ölkəsini - Azərbaycan və Ermənistanı, ilk növbədə də ölkəmizi özündən asılı durumda saxlayır, onların nə öz aralarında, nə də qonşularla və Qərbə inteqrasiya ilə əməkdaşlığına imkan vermir.

Yenə məhz Qarabağ separatizmindən istifadə edən Kreml işğalçı Ermənistanı asanca Avrasiya layihələrinə qoşa bilib. Yeri gəlmişkən, yanvarın ilk günlərində Kremlin təkidi ilə və ya hədəsi altında Ermənistanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə rəsmən qoşulmasının 1 ili tamamlandı. Ötən bir ildə isə işğalçı ölkənin iqtisadi durumu nəinki yaxşılaşmayıb, əksinə, bir az da pisləşib. Bu üzəndən ölkə daxilində Sərkisyan rejiminə qarşı ittiham-tənqidlər də çoxalıb. Rəsmi İrəvan isə öz qərarını hələ də ölkənin təhlükəsizliyi və Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında situasiya ilə əlaqələndirməkdədir.

Bu mövzuda erməni saytına danışan ukraynalı tanınmış analitik və publisist Vitali Portnkov da istisna ələmir ki, prezident Putin Serj Sərkisyanı Qarabağ konfliktinin qızışması ilə hədələməklə Ermənistanı Avrasiya Birliyinə qoşulmağa vadar edib. "Ancaq Qarabağ münaqişəsinin həlli yalnız müharibə edən tərəflərin sivil dünyaya ilə məhsuldar əməkdaşlığı halında mümkündür" - deyib politoloq.

Analitik münaqişəyə kəskinləşən Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin mümkün təsirlərindən də danışır. "Dağlıq Qarabağ ətrafında vəziyyət xüsus-

sən də gərginləşən Ankara-Moskva münasibətləri fonunda bu il necə inkişaf edəcək, Türkiyə və ya Rusiyanın Qarabağ kartından bir-birinə qarşı istifadəsi mümkündürmü" sualına o, belə cavab verib: "Düşünürəm ki, Moskva və Ankara Qarabağdan bir-birinə qarşı istifadə edəcək. Ancaq mən bir şeyi bilərəm ki, Ermənistan bu konfliktin girovluğunda qaldıqca, onun dövlətçiliyi ziyan çəkəcək, inkişafı isə mümkün olmayacaq. Bundan

olmaqdan imtinası.

Əslində birinci variant da istisna deyil. Ayrı sözlə, Rusiya görsə ki, regiondan çıxmaq zərurətdir, o zaman Dağlıq Qarabağ məsələsi rəsmi Moskva üçün Qərblə sonuncu siyasi bazarlıq predmetinə də çevrilə bilər. Yeni iki ən pisdən az pisini seçmək məsələsi. Hələlikse şimal qonşumuzun Güney Qafqaza əsas təsir rıçağı müstəsna olaraq Ermənistan ərazisində yerləşdirilmiş hərbi qüvvələrdən qaynaqlanır.

heç bir nəticə çıxarmamaq olar, ancaq bunu başa düşmək vacibdir".

Zatən, Ermənistan ele Qarabağ münaqişəsi başlayan iqtisadi inkişafdan qalıb, iqtisadiyyatı rüşeym halından uzağa gedə bilməyib. Onun bu durumunu sözsüz ki, Rusiyanın marağındadır. Artıq işğalçı ölkənin iqtisadi-energetik sferası əsasən Rusiya qurumları və şirkətlərinin nəzarətindədir. Yəni Ermənistan siyasi müstəqilliyi ilə yanaşı, iqtisadi müstəqilliyini də itirib və bütünlüklə Rusiyanın maliyyə inyeksiyalarına, bir də erməni əməkçi miqrantların göndərdiyi transferlərin ümidinə qalıb, ölkə sürətlə boşalmağa qalır.

Belə bir zəif, taqətdən düşmüş, sürətlə boşalan ölkənin işğalçılıqına Azərbaycan dövləti qısa müddətdə son qoya bilərdi əgər onun arxasında Rusiya dayanmasaydı. Bunu İrəvanda da yaxşı bilirlər. O zaman məntiq diktə edir ki, Ermənistan sülhə daha tez gəlməlidir. Amma bu, baş vermirdi. Çünki qeyd olunduğu kimi, onun siyasi və iqtisadi müstəqilliyi yoxdur və bütünlüklə Rusiyadan asılıdır. Siyasi-iqtisadi müstəqilliyini itirmiş ölkə isə xarici siyasətdə də müstəqil ola bilməz.

Deməli, münaqişənin ədalətli şəkildə nizamlanmasından ötrü Ermənistan öz müstəqilliyini bərpa etməlidir. Yaxud hazırda onun üzərində söz sahibliyi olan Rusiya ədalətli mövqə sərgiləməlidir. İkinci variant ehtimal edilməyindən, qalır yenə birinci yol - erməni xalqının öz taleyinə sahib çıxması və rusun əlində maşa

Əgər Rusiya Azərbaycan və Gürcüstan kimi Ermənistan da hərbi dayağa, bazaya malik olmasaydı, bölgə çoxdan normal inteqrasiya və demokratik inkişaf yoluna çıxmışdı. Özləri bir yana, ermənilərin bölgə xalqlarına ən böyük xəyanəti zəif, budur. Bu xəyanət hələ bitməyib, davam edir və onun nəticəsidir ki, regionda böyük həcmdə Rusiya silah-sursatı çəmləşdirib, müharibə riski xeyli artıb.

"Qarabağ prosesi tamamilə hərbi qüvvələrin nəzarətinə keçir və bölgədə istənilən an müharibə başlaya bilər". Bunu axar.az-a açıqlamasında vəziyyəti təhlil edən deputat Zəhid Oruc deyib. Onun fikrincə, 2016-cı il Qarabağ prosesi üçün uğurlu sayıla bilməz: "Faktiki olaraq Bern görüşü uğursuz oldu. 2014-cü ildə Kerrinin təşəbbüsü ilə Uelsdə NATO zirvəsi zamanı da iki dövlət rəhbəri görüş üçün dilə tutulmuşdu. Sonrasında belə bir rəy yayıldı ki, Rusiyanın Qarabağ prosesindən kənarlaşdırılması üçün Qərb real planlara malikdir və Fransa Amerika ilə birgə yeni sülh sazişinin imzalanması üçün tərəfləri dialoqa cəlb edəcək. Əslində belə də oldu və oktyabrın 27-də Parisdə görüş keçirildi. Görüş işçi sənədin ortaya çıxması ilə nəticələndi. Həmsədrin epizodik səfərlərini nəzərə almasaq, 2015-ci il Qarabağ siyasi danışıqları üçün itirilmiş sayıla bilər". Deputatın qənaətinə, prezidentlərin Bern danışıqları silahsız savaşı qarşısını kəsməyi qarşısına qoysa da, bu, baş verməyib.

Çexiyaya gəlib, onun paytaxtında gəzib, oradan məşhur Karlovi Varıya getməmək bir jurnalist üçün bağışlanmaz səhv olardı. Çünki uşaqlığı Sovet dönmündə keçən (və keçməyən) hər kəsin xatirəsində bu məkana bir ayrı yeri var.

Valideynlərimizin yadından-yaya bu məkani müalicə və istirahət məqsədilə seçdiyi illər o qədər də uzaqda deyil ki. Qırğında "Karlovi Vary 1987" (1988, 1989... da ola bilər) yazılmış fotolar, ilk baxışda cənnəti xatırladan mənzərələr... Hər səfərdən gələndə servantin üstünü bəzəyən yeni çex xrustalları və "aman, ona əl vurmayın, çox dəyərlidir, qırılmasın" xəbərdarlığı...

Bəli, bu məkana şəxsən mənim yaddaşımdakı assosiasiyası bundan ibarətdir. Amma son illər Azərbaycan elitasının başda Çexiyanın paytaxtı Praqa olmaqla, bu şəhəri özünə məskən seçməsinin tək səbəbi bu deyil. Azadlıq Radiosunun araşdırmalarında Karlovi Vary azərbaycanlı məmurların, oliqarxların investisiya yatırdığı məkana kimi hallandırılır, adlar çəkilir, dəbdəbəli məmur villalarının fotoları dərc edilir. Üstəlik, hər nə qədər bəyənsek də, demokratik düşüncə üçün Çexiya o qədər də xoş təəssürat yaratmır. Elə yuxarıda dediyimiz səbəblərdən - çirkli pulların yuyulduğu, rüşvətə meyilli məmurlarının çoxluğu faktoruna görə.

Birinci Pyotrdan sonra sevilən şəhər

İndi isə yolumuz Karlovi Varyyədir. Çexiya Respublikasının qərb hissəsində yerləşən, Almaniyaya ilə həmsərhəd bu mənzərəli şəhər, 1711-ci ildə Rusiya çarı Birinci Pyotr buranın şəfalı suları ilə müalicə olunmaq üçün gələndən bəri, Rusiyanın hakim təbəqəsi, eləcə də Azərbaycanın elitası üçün müstəsna xəlqəti guşəyə çevrilib. Bu nağılvari və ecazkar şəhərə getmək üçün biz Praqadakı dostların maşın yardımından istifadə edirik. Praqadan Karloviya 109 kilometr məsafədir, saat yarım çatmaq mümkündür. Amma qarlı və şaxtılı günlərdə səfər etdiyimizi, yolların da dolanbac və sürüşkən olduğunu nəzərə alanda, vaxt bir qədər uzandı, təxminən iki saata çatdıq. Praqada qaldığım otdən Karloviya müalicə üçün gedən rusların əksəriyyəti isə avtobusların xidmətindən istifadə edirdi. Avtobus biletləri 300 kron (12 dollar) qiymətinədir və avtovağzaldan rahatlıqla, avtobusların qrafikini öyrənməklə (oteldən bunu etmək mümkündür) varmaq mümkündür.

Yanvar-fevral "ölü ay", yayda isə Bakı məhlərlərini xatırladan Karlovi...

Və budur, nağılvari Karlovi Vary. Şəhərin girişində iri həflərlə şəhərin adı yazılıb və irəlilədikcə onun da gözəllikdə Praqadan geri qalmadığının şahidi olursan. Səhsiz-hesabsız otellər, dəbdəbəli müllər, üstəgəl turistik məkən. Hər addımda bir tur operator və ətrafında topladığı 10-15 nəfərdən ibarət turist. Üstəgəl, sağdan-soldan eşidilən rus sözləri. Demək olar ki, yanından keçən hər üç nəfərdən biri rus dilində danışır. Bura azərbaycanlılar qədər rusların da sevimli məkandır.

Şəhərdəki azərbaycanlı dostlardan isə öyrənirik ki, yanvar-fevral ayı Karlovıda turizmin ölü ayları sayılır. Xüsusən azərbaycanlılar bura yaz-yay aylarında gəlməyə üstünlük verir.

Dostumuz yaydakı Karlovi Varyni belə təsvir edir: "Çıxırsan otelin girişinə siqaret çəkməyə. Bir də görürsən hər tərəfdən azərbaycanlı anaların səsi eşidilir: "a bala, asta qaç, indi yıxılacaq-san". Adama elə gəlir ki, Bakının hansısa məhləsindəsen".

Azərbaycanlı elitanın məskunlaşdığı pub hotel - ən ucuz nömrənin bir gecəsi 300 avrodur

Karlovi Varydəki ən məşhur turizm şirkəti isə Termo Travel adlanır. Paşayevlərə məxsus bu firma daha çox turistləri gətirir.

Azərbaycanlılar buranı tək-

də nəfəs borusunun təmizlənməsinə ciddi kömək edir.

Azərbaycanlı elitanın məskunlaşdığı pub hotel - ən ucuz nömrənin bir gecəsi 300 avrodur

Karlovi Varydəki ən məşhur turizm şirkəti isə Termo Travel adlanır. Paşayevlərə məxsus bu firma daha çox turistləri gətirir.

Yayda isə sözügedən Pub Hoteldə 500 nömrə varsa, onun 499-da azərbaycanlılar qalır. Bunu yerli turizmçilərdən biri tərəddüd etmədən deyir. Üstəlik əlavə edir ki, burdakı işbazlar da azərbaycanlı turistləri çox sevirlər. Səbəb sadədir - səxavətlə pul xərcləyəni kim sevməz? Məhz bu səbəbdən də

vaciblər o qədər də yüksək deyil və sırası çex və sırası azərbaycanlı kimi özünə belə bir lüksü rəva görə bilmir. Azərbaycanlılar, albanlar, xorvatlar, serblər, slovaklar, türklər və təbii ki, ruslar... Karlovi aşıqları olan millətlər bax bunlardır.

Bu da ecazkar Bohama xrustallarının satıldığı mağaza-

"Siz bu gözəl şəhərə gözəllik qatırsız. Bunun fərqi nədir?" Mənimlə paralel addımlayan yaşlı bir qadının bu estetik komplimentindən təəccüblənirəm. Amma rus nağıllarında gördüyüm nənə obrazını xatırladan qadın davam edir: "Kaş ki, hər turist bizim şəhəri bu qədər sevməydi. Sizin baxışlarınızda-

"Karlovi Vary"nin nağıl

kimi həqiqətləri

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı azərbaycanlı elitanın "göz bəbəyindən" yazır

Gecəsi 300 avro olan otellər, azərbaycanlı məmurların istirahət seçimləri və daha nələr...

cə ecazkar gözəlliyinə görə yox, həm də termal sularını içməyə görə gəlirlər. Biz də o suların olduğu məkana daxil olduq. Məkanlardan birində göyə qədər fişqıran, fontan kimi müalicəvi suya sadəcə tamaşa etmək mümkündür. Amma yerli əhali danışır ki, bu suyun miqdarı get-gedə azaldığı üçün bundan narahat olmağa deyir. Çünki əvvəl su məkana tavanına qədər deyirdi, indi isə miqdarı azalıb və bu, həyəcan təbii deməkdir. (Musavat.com saytında bu məkandan, eləcə də şəhərin özündən hazırlanmış videosüjetlərlə də tanış ola bilərsiniz -S.T.)

Amma digər üstüqapalı məkandakı kiçik bulaqlara yaxınlaşıb, hərəsində bir temperaturda olan suların stəkanlara doldurub içmək də olar. Bu sular bir çox daxili xəstəliklərə, xüsusən

tirməklə məşğul olur. Ona Fəxrəddin Mirzəyev adlı şəxs rəhbərlik edir. Amma düşünməyin ki, bura gəlmək istəyən elita Bakı-Praqa reysindən istifadə edir, sonra isə taksi və ya avtobusla şəhərə varır. Xeyr, xüsusən yay aylarında onlar özəl aeroportla, özəl reyslərlə bu şəhərə təşrif buyururlar. Elitanın daha çox məskunlaşdığı otel isə Pub Hotel adlanır. Hansında ki, ən ucuz otel otağının bir gecəlik qiyməti 300 avrodur. Amma təbii ki, bu lüksdən vaz keçib, gecəsi 50-60 avrodan başlayan otel nömrələri də tapmaq mümkündür. Karlovi Varyya xüsusi turla gələnlər azlıq təşkil edir. İnsanlar daha çox bilet alıb, otel bron edib, yolunu bura salırlar. Yerli turizmçilərin təsvir etdiyi kimi, "varlılar tur məsələsinə baş yormaqla istəməzlər".

şəhərdəki bütün otellərin üstündə Azərbaycan bayrağı, digər ölkələrin bayraqları ilə yanaşı dalğalanır.

Ekzotika həvəskarları üçün faytonla gəzintini də unutmaq olmaz. Bir turu 50 avrodan başlayan bu gəzintilər isə şəhərə bir başqa hava qatır.

Karlovi Varyni seçənlər daha çox iki həftə, ya da 1 ay müddətində burda qalırlar. Həmin müddətdə də tam müalicə kursu götürürlər. Özəl masaj və müalicəvi suların istifadəsi də var. Hər otdə tibbi xidmətlər var. Müalicəni, kursları da təbii ki, həkimlər təyin edir. Turist həmin təyinatla əsasən, müalicəsini və bu şəhərdə qalacağı müddəti müəyyənləşdirir. Amma maraqlıdır ki, bura ən az baş çəkənlər çexlərin özüdür. Daha öncəki yazımızda da qeyd etmişdik ki, Çexiyada mə-

lar. Qiymətlər ceyran belində. Bilmişəm, Sovet dövründən fərqli olaraq, qadınlarımızda hələ də servanti saysız-hesabsız, heç bir funksionallığı olmayan qablarla doldurmaq adəti qalıbmı, amma içəridəki basabası görəndə anlayıram ki, sualım yersizdir. Üstəlik, məhz bu xrustalların istehsal olunduğu zavod da Karlovıda fəaliyyət göstərir. Demək ki, bəzi qadınları bura gətirən səbəb aydındır.

Unutmadan onu da deyək ki, Karlovi Vary eyni zamanda duzları və özəl kremləri ilə də məşhurdur. Qırmızı daşı da turistlərin ən çox diqqətini cəlb edənlərdəndir. Karlovının restoranları da, mağazaları da Praqadan ikiqat bahadır. Bura şopinq etmək üçün gəlmək uğurlu seçim sayılmaz.

ki... "Bla, bla, bla... Dostlar tez xəbərdarlıq edir: "Xırd pulun varsa, ver. Səncə, o, səne elə-belə kompliment deyir?" Dilənçiliyin bu qədər estetik olmasını görməmişdim, düz. Hərçənd ki, mənim o nənəyə bir neçə saniyə diqqət kəsilməyən səfərin sonuna qədər lətifə mövzusu olaraq, tez-tez hallandırılır, olsun, buna dəyərdi..."

Azərbaycanlı məmurların Karlovi biznesi...

Yadıma Azadlıq Radiosunun bu məkana bağlı yazdığı araşdırma düşür. Həmin yazıda qeyd olunmuşdu ki, Azərbaycan parlamentinin bir üzvü Adil Əliyev və onun qardaşı Allahverdi Əliyev də Çexiya Respublikasında bizneslə məşğul olurlar. Adil Əliyev Uest End Center adlı şirkətin səhmdarlarından biridir. Bu şirkət Karlovi Varynin qərb ətrafında torpaq sahələrinə malikdir. Əliyevlər ailəsinin 2003-cü ildə qurduğu RAN Ltd şirkəti Karlovi Varydə, TERMA TRAVEL qrupuna aid iki şirkətlə eyni ünvanda mənzillənmişdi.

Qardaşlar Azərbaycandakı karyeralarını polis sıralarında böyük qardaşları, vaxtilə Bakı Polis İdarəsinin rəhbəri, hazırda isə Prezident Administrasiyasında mühüm post tutan Məhərrəm Əliyevin liderliyi altında qurublar. Həm də Kickboxing və Muai-Tai Federasiyasının prezidenti olan Adil Əliyev parlamente 2005-ci ildə, özünün rayon polis şöbəsinin rəisi vəzifəsini tərk etməklə gəlib.

Daxili İşlər Nazirliyində orta vəzifə tutan Allahverdi Əliyev də, öz arvadı Tamara və oğlu Ruslanla birlikdə qardaşının RAN Ltd-dəki biznesinə şərikdir. Ruslan, Azərbaycan mediasına verdiyi müsahibəyə görə, Dövlət Neft Şirkətinə aid Atəşgah Sığorta Qrupunun direktoru. Adil Əliyev bizneslərə sahib olduğunu inkar etməyib.

Bundan başqa, həmin yazılarda Allahşükür Paşazadə və onun qardaşına məxsus İmperial otel barədə də yazılmışdı.

Və sonda... Nağıl kimi bir ölkə, nağıl kimi iki şəhər. Səfər beləcə başa çatır. Bir də gözümü açırıam ki, Bakıda, Heydər Əliyev adına aeroportdayam. Taksi sürücüsü isə əlimdəki çemodanı az qala zorla alıb, maşına tərəf gedir: "Baciqızı, səndən soruşsalar ki, kiyənsən? Denən, yox, dayımdır, anam dalımca göndərib, gecədi deyə tanımadığım adamla gedəmməm. Burda taksiçi kimi durmaq üçün əlavə pul vermək lazımdır..."

Gecənin 4-tə dəli bir gül-mək tutur məni. Taksiyə minmək üçün də nağıl uydurmaq lazım. Mən Çexiyaya nağıllar ölkəsi demişdim, hə? Sözümlü geri götürürəm...

□ **Sevinc TELMANQIZI**
Karlovi Vary, Çexiya

AXCP sədri Əli Kərimlinin Fransada mühacirətdə yaşayan əmisi oğlu İncilab Kərimov barədə Baş Prokurorluq cinayət işi başlayıb. Bu barədə rəsmi qurumun mətbuat xidməti müsavat.com-a məlumat verib.

Məlumatda qeyd olunur ki, 7 yanvar 2016-cı il tarixdə Fransada məskunlaşmış Azərbaycan vətəndaşı Kərimov İncilab Qüdrət oğlunun facebookda özünə məxsus səhifəsində və kütləvi informasiya vasitələrində paylaşıdığı fotosəkilərdə odlu silahı - tapançanı nümayiş etdirərək ayrı-ayrı Azərbaycan vətəndaşlarını onların həyatları üçün real zərərli olduğunu özündə əks etdirən öldürməklə hədələmə məzmunlu şərhlər yayması, eləcə də "İŞİD" terror təşkilatının Azərbaycan Respublikasında terrorçuluq fəaliyyətinə açıq çağırışlar etməsi hərəkətlərində cinayət əməllərinin əlamətlərinin mövcudluğuna əsaslı şübhələr olduğundan, Baş Prokurorluqda həmin faktlar üzrə Cinayət Məcəlləsinin 134-cü (öldürməklə və ya sağlamlığa ağır zərər vurmaqla hədələmə) və 214-2-ci (Terrorçuluğa açıq çağırışlar) maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

Hazırda cinayət işi üzrə Baş Prokurorluğun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsində zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri həyata keçirilməklə, İ.Kərimov Cinayət Məcəlləsinin

qeyd edilən maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək barəsində axtarış elan edilib.

Qeyd edək ki, aylar öncədən AXCP sədrinin əmisi oğlunun deportasiya olunma ehtimallarının yüksək olması ilə bağlı mətbuatda xəbərlər doluşdu. Buna səbəb tez-tez İ.Kərimovun sosial şəbəkələrdə cinayət xarakteri daşıyan xəbərlər paylaşması idi. Ötən ilin avqustunda onun İŞİD-i Azərbaycana dəvət etməsi, ardınca yanvarın 7-də odlu silahla şəklini nümayiş etdirərək, Azərbaycan məmurlarının övladlarını öldürəcəyi ilə hədələməsi Baş Prokurorluğu onun barəsində addımlar atmağa vadar etdi. Onun barəsində axtarış elan edilməsi, heç şübhəsiz ki, Fransa hökumətini də bu istiqamətdə müəyyən addımlar atmağa sövq edəcəkdir.

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı hesab edir ki, istənilən ölkə sığınacaq verdiyi şəxsin təhlükəsizliyini təmin edir: "Hər şeydən ötrü insani təhvil vermirlər. Çünki beynəlxalq öhdəliklər var. Rauf Mirqədirrov Türkiyədə siyasi mühacir deyildi. Ona görə də hökumət onu

Əli Kərimlinin əmisi oğlu Azərbaycana təhvil veriləcəkmi...

İncilab Kərimov Fransadan deportasiya oluna bilər

İncilab Kərimov

asanlıqla təhvil verdi. Bu baxımdan Fransa hökuməti İncilab Kərimovu təhvil verməyə də bilər. Xatırlayırınsızsa, Hüseyin Abdullayevlə bağlı da bu cür addımlar atılmışdı. Azərbaycan hökumətinin qaldırdığı cinayət işi uzun sürəcək. Hakimiyyət onu Interpol axtarışına verə bilər".

Hüquq müdafiəçisi hər bir şəxsin yazdığı statusda diqqətli olmasını da tövsiyə etdi: "Sosial şəbəkədə dəhşətli situasiya yaranıb. Azərbaycandan xarici ölkələrə gedən siyasi mühacirlər arasında çox qəribə, xoşagəlməz situasiya yaranıb. Bir-birini təhqir etmələr, şantaj kimi hallar baş alıb gedir. Ətrafdağılara hörmətlə yanaşmaq

Mirvari Qəhrəmanlı: "Siyasi mühacir kimi getmişən..."
Aslan İsmayılov: "Əgər doğrudan elə qoçaqdırlarsa..."

hər şey danışmaq olar. Əgər etdim. Belə etmək doğru deyil. doğrudan elə qoçaqdırlarsa, "Dar ağacından asacağıq" de-burada sözlərini desinlər. Burada da istənilən ədəbsiz hərəkət, sözlərin əleyhinə olma-şam. Bir müddət mənim də hörmət etdiyim xarici mühacirin biri - adını deməyəcəm - bildirdi ki, gəlib hamınızı dar ağacından asacağıq. Mən o zaman onun qəti əleyhinə çıxış

□ Cavanshir ABBASLI

Dolların bahalaşması ABŞ-a hansı üstünlüklər qazandırır?

Ekspert: "Bu, neftin ucuzlaşmasını təmin edən vasitələrdən biridir..."

Dünya valyuta bazarında dolların qiyməti bahalaşmaqda davam edir. ABŞ Federal Ehtiyat Sisteminin (FES) uçot dərəcəsinin artırılması isə dolların digər valyutalara nisbətə daha da möhkəmlənməsinə səbəb oldu. Bəs bu cür bahalaşma ABŞ-a dünyanın supergücü olaraq, hansı üstünlükləri qazandırır?

Ekspert Rəşad Həsənov danışdı. O bildirir ki, hazırda dünya valyuta bazarında dollara inam yenidən artmaqdadır: "Bunun nəticəsində dünya ölkələrinin mərkəzi bankları, o cümlədən ehtiyat fondları dollarlaşmanı artırır ki, bu da dönerliyə müsbət təsir göstərir. ABŞ-ın özü də dünya iqtisadiyyatında böyük ixracçılardan biridir. Dolların bahalaşması eyni zamanda ABŞ-ın dünya bazarda digər rəqiblərinə hansısa formada rəqabətdə uduzmasına səbəb ola bilər. Bu hal, ABŞ iqtisadiyyatı ilə bağlı açıqlanan son rəqəmlərdə də özünü göstərdi. ABŞ-ın Federal Ehtiyatlar Sisteminin (FES) uçot dərəcələrini artırmasından sonra bu ölkənin ixracında müəyyən mənada ləngimələr baş verdi. Prosesin ABŞ üçün xeyirli tərəflərinə gəlməyə, əgər ABŞ neftin qiymətinin dünya bazarda ucuzlaşmasında maraqlıdırsa, dolların bahalaşması neftin ucuzlaşmasını təmin edən vasitələrdən biridir. Eyni zamanda ABŞ dolları son dövrlər müxtəlif dövlətlər tərəfindən xarici ticarət əlaqələrindən kənarlaşdırıldı. Hətta dünyada yeni valyutaların yaranması da müzakirə edilirdi. Dolların möhkəmlənməsi Çin yuanının da ucuzlaşmasına səbəb olan amillərdəndir. Artıq bu tendensiya müşahidə olunur. Belə olan təqdirdə alqı-satqıda yuandan istifadə etməyi düşünən dövlətlər də artıq bu fikirdən danışırlar. Bu hal da dolların dünyəvi valyuta statusunun daha da möhkəmlənməsinə səbəb olar".

Növbəti aylarda FES-in uçot dərəcələrində hansı dəyişiklik edəcəyi ilə bağlı ekspert bunu bildirdi: "Ümumiyyətlə, 2016-cı il çox maraqlı başladı. FES-in son toplantısında müzakirələrin açıqlanması onu göstərdi ki, komitənin üzvləri uçot dərəcəsinin artırılmasını tərəfdarı deyillər. Digər tərəfdən Dünya Bankı 2016-cı il üçün dünya iqtisadiyyatının artım tempini aşağı saldı. Bu baxımdan düşünürəm ki, FES uçot dərəcələrini yenidən azaltsın. Ancaq son günlər FES başkanı Jannet Yellenin açıqlaması oldu ki, biz uçot dərəcələrini 4 dəfə artırma bilirik (1 faiz). Behs etdiyimiz problemlər göz önünə gətirilərkən, hesab etmək olar ki, FES 2016-cı ildə əlavə faiz artımına getməyəcək".

□ Əli RAIS

Azərbaycan Türkiyəyə qarşı viza rejimini aradan qaldıracaq mı?

İlham İsmayılov: "Bu, İranla bağlı olan məsələdir"

Türkiyə bu ilin iyunundan etibarən Avropa İttifaqına daxil olmayan 89 ölkəyə viza rejimi tətbiq edəcək. Əsas məqsəd Suriya, Əfqanıstan kimi ölkələrdən Avropaya miqrant axımını əngəlləməkdir. Türkiyə öz vətəndaşları üçün viza sərbəstliyinə nail olmağın əvəzində bu sahədə üçüncü ölkələrə yönəlmiş siyasətini AI normaları ilə uyğunlaşdırmaq barədə öhdəlik götürüb. Bu səbəblə, AI-nin viza rejimi tətbiq etdiyi bütün ölkələrə Türkiyə də viza tətbiq etməlidir.

Qardaş ölkənin bu qərarı verməsinin ardından Azərbaycan qarşı da viza rejiminin tətbiq olunub-olunmayacağı məsələsi gündəmə gəlib. Çünki indiyə qədər Türkiyə ölkəmizə qarşı viza rejimi tətbiq etməyib. Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyindən isə "Trend"ə bu xəbəri təkzib ediblər. Nazirlikdən deyiblər ki, Türkiyənin ölkəyə gələn Azərbaycan vətəndaşlarına viza tətbiq edəcəyi haqqında məlumat XİN-ə daxil olmayıb və Azərbaycan vətəndaşlarına qarşı hər hansı viza dəyişikliyi ediləcəyi gözlənilmir.

Bütün bunların fonunda zaman-zaman geniş müzakirələrə, narazılıqlara səbəb olan Azərbaycanın Türkiyəyə qarşı viza rejimini aradan qaldırması yenidən gündəm olub. Maraqlıdır ki, Rusiyaya viza re-

jimi tətbiq olunmasa da, qardaş ölkəyə qarşı qoyulan bu məhdudlaşdırıcı tədbirlər aradan qaldırılmayıb. Ötən ilin noyabrında hər iki ölkənin prezidentlərinin görüşündən sonra bu məhdudlaşdırıcı tədbirlər aradan qaldırılacağı deyilsə də, məsələ hələ də həllini tapmayıb. Bəzi ekspertlər hesab edirlər ki, regionda gərginləşən münasibətlər fonunda Azərbaycan Türkiyəyə qarşı viza rejimini aradan qaldırmalıdır. Xüsusilə, düşmən ölkə olan Ermənistan daim dəstək verən şimal qonşumuz üçün vizanın olmaması, bu məsələdə əsas narazılıq yaradan səbəblərdən biridir.

Səbiq MTN-çi İlham İsmayılov bildirdi ki, Türkiyəyə qarşı viza rejiminin aradan qaldırılması səbəblərindən biri olan məsələdir: "Bu siyasi iradə məsələsidir. İrandan çəkin-

İlham İsmayılov

mək anlamına gəlir. Burada qeyri-rəsmi əsaslandırılır ki, Azərbaycan İrana qarşı viza rejimi tətbiq etdiyinə görə Türkiyəyə də bunu tətbiq edir. Guya ki, İranla münasibətləri saxlamaqdan ötrüdür. Amma burada əsas məsələ yenə də deyirəm ki, siyasi iradədir. Siyasi iradə olandan sonra İrandan heç bir təhlükə gələ bilməz. Rusiya və İranın ölkəmizə qarşı münasibətləri eynidir. Ona görə də, Rusiyaya İran qışqanmır. Amma Türkiyə məsələsində belə deyil. Bu baxımdan bil-

diyim qədər bu, İranla bağlı olan məsələdir".

İ.İsmayılov Azərbaycanın indiki vəziyyətdə Türkiyəyə qarşı viza rejimini aradan qaldırmasının vacibliyini də vurğuladı: "Gələcəyə ehtiyac yoxdur, bu məsələni bu gün etmək lazımdır. Siyasi iradə ortaya qoyulmalıdır. Bu məsələlərə qardaş ölkə çox anlaşıqlı yanaşır. Bölgədəki vəziyyəti yaxşı anlaşırlar. Lüzumsuz yerə siyasi iradə bəzi məsələlərdə göstərilir, amma bizə qardaş olan ölkəyə qarşı bu iradə göstərilir. Özü də bəzi məsələlərlə əsaslandırmaq olar. Məsələn, gediş-gəlişin çox olduğunu göstərmək olar".

Səbiq MTN-çi əhəlinin narazılığını əsas gətirib, hökumətin bu cür addımlar atma biləcəyini də qeyd etdi: "Almaniya, ABŞ və digər böyük ölkələr qarşısında siyasi iradə göstərən bir ölkənin bu məsələdəki mövqeyi onun regionda lider olmasını sual altına qoyur. Gürcüstan, Ukraynaya Avropa çıxış üçün vizasız rejimin tətbiqi, ölkəmizin bu məsələdə "yetim" kimi kənar qalması aparılan siyasətin göstəricisidir. Türkiyənin belə qərar alması göstərilən təzyiqlərin nəticəsidir. Amma Türkiyə bu vəziyyətdə yenə də siyasi iradə ortaya qoyur və ölkəmizə qarşı viza rejimi tətbiq etmir. Qardaşlıq münasibətlərində hər şey üstün olmalıdır. İrana başa salmaq lazımdır ki, bu məsələlərdə bizə qarşı heç bir təzyiq edə bilməzsiniz".

□ Cavanshir ABBASLI

Azərbaycana donuz qripi təhlükəsi ciddiləşir

Qonşu ölkələrdə bu virusla yoluxanların sayı artıb; Azərbaycanın gömrük keçid-məntəqələri gücləndirilmiş iş rejiminə keçib

Azərbaycanla sərhəd ölkələrinin əksəriyyətində donuz qripi yayılmağa başlayıb. Təkcə İranda son üç ayda 112 nəfər bu virusa yoluxaraq dünyasını dəyişib, 1190 nəfərdə isə xəstəliyinin əlamətləri aşkarlanıb. Bu barədə İran Səhiyyə Nazirliyinin yoluxucu xəstəlikləri nəzarətdə saxlama mərkəzinin rəisi Məhəmməd Mehdi Quya mətbuata açıqlamasında bildirib. Onun sözlərinə görə ölkənin bəzi əyalətlərində adı çəkilən xəstəliyin yayılması qarşısı qismən alınsa da, bir sıra əyalətlərdə bu epidemiyə sürətlə yayılmaqdadır. Artıq İran həbsxanalarında da bu virus yayılıb. Bu günlərdə bir məhbusun donuz qripi xəstəliyindən dünyasını dəyişdiyi bildirilir.

Azərbaycanlıların daha çox gediş-gəliş etdiyi ölkə olan Türkiyədə də bu xəstəlikdən dünyasını dəyişənlərin sayı getdikcə artır. Təkcə yanvarın 9-da 3 nəfər bu xəstəlikdən dünyasını dəyişib. Ümumilikdə isə 16 nəfər xəstəliyin qurbanı olub. Türkiyədə virusa yoluxanlar ara-

sında məşhurlar var. Belə ki, Türkiyənin məşhur müğənnisi Bülent Ərsoyda donuz qripi aşkarlandığı rəsmən təsdiqlənib. Türkiyə mətbuatında yayılan məlumata görə, müğənninin anası və sürücüsü də xəstəliyə yoluxub. Qonşu Gürcüstanda da təkcə bir ayda 7 nəfər donuz qripinə yoluxub. Gürcüstanda 2010-cu ildə 30 nəfər bu xəstəlikdən dünyasını dəyişmişdi.

Ermənistanda isə donuz qripinə yoluxanların sayı daha çoxdur. Rəsmilər bildirirlər ki, son günlər 4 nəfər virusun qurbanı olub. Ölkənin xəstəxanalarında çoxlu sayda virusa yoluxanlar var, onlar arasında 150 nəfər uşaq, 120 nəfər isə hamilə qadın var.

Sərhədlərdə yaranan bu təhlükə ölkəmizdə ciddi narahatlıq doğurub. Sözü gedən xəstəlik Azərbaycana nə qədər təhlükə vəd edir? Xəstəliyin ölkəmizdə yayılmaması üçün profilaktik tədbirlər görülmü? Əhali virusdan necə qorunmalıdır?

Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Aydın Əliyev mətbuata açıqlamasında bildirib ki, yaranmış vəziyyət ilə əlaqədar Azərbaycanın gömrük keçid-məntəqələri gücləndirilmiş iş rejiminə keçib. Bütün sərhəd keçid məntəqələri uzun illərdən bəri lazımı termoqurğularla təchiz olunmasına baxmayaraq məntəqələrə DGK-nin tərkibin-

dəki həkim briqadaları da cəlb olunub.

Səhiyyə Nazirliyindən də bildirilib ki, ölkəmizdə bu virusa yoluxma faktı hələ ki, aşkarlanmayıb, epidemioloji durum sabitdir və məsələyə ciddi şəkildə nəzarət olunur.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Baytarlıq Xidmətinin mətbuatla əlaqələr departamentinin rəhbəri Yolçu Xanvəli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, ölkədəki donuzçuluq təsərrüfatları daim nəzarətdə saxlanılır: "Ölkədə 7 min baş donuz saxlanılır, onların da arasında nə donuz qripi, nə də Afrika taunu qeydə alınmayıb. Heyvanlar arasında gəniş yayılan qarayara, dabaq və digər xəstəliklər də aşkarlanmayıb. Yeni təsərrüfatlarımız tam sağlam vəziyyətdədir. Heyvanlar sahəsində bütün lazımı tədbirlər görüldü. Artıq bu günlərdə həm iri, həm xırda, həm də təkdirməli heyvanlar, eləcə də donuzlar arasında

Lakin indi bu cür operativ tədbirlər görülmür. Beləliklə Azərbaycanda bu virusun yayılma təhlükəsi qalmaqda davam edir".

Adil Qeybullayev sözü gedən xəstəliyin əlamətləri və ondan qorunmağın yollarından da bəhs edib: "Xəstəlik əlamətləri bundan ibarətdir- insan bu zaman özünü yorğun və əzgin hiss edir, boğazı qaşınır, əzələləri ağrıyır, quru öskürək müşahidə olunur. Bu zaman dərhal həkimə müraciət olunmalı, xəstəlik aşkarlanarsa həmin xəstə insanlardan təcrid olunmalı və dərhal yataq rejiminə keçirilməlidir. Xəstəlik hava yolu ilə bir insandan digərinə keçir. Xəstəlikdən uzaq gəzmək üçün insanlar şəxsi gigiyena qaydalarına düzgün əməl etməli, əllərini sabunla yumalı, spirtlə silməli, xüsusi maskalardan istifadə etməli, vitaminlər qəbul etməlidir".

İlk dəfə dünyada "donuz qripi" 2008-ci ildə Meksikada aşkarlanıb. La-Qloriya kəndində yaşayan 5 yaşlı Edqar Eranades donuz ferması yaxınlığında adı çəkilən xəstəliyə yoluxub. Bunun ardınca isə dünyanın 135 ölkəsində 134 mindən çox insan bu xəstəliyə yoluxub və onların da 800-ə yaxını dünyasını dəyişib. Xəstəliyin qurbanları daha çox ABŞ, Meksika, Kanada, Böyük Britaniya, Çili və Avstraliyada qeydə alınıb.

□ **Xalidə GƏRAY**

Bakının su təhlükəsizliyi məsələsi yenidən məhkəməyə çıxarıldı

Yanvarın 11-də 2 saylı İnzibati İqtisad Məhkəməsinin hakimi Rüstəm Kərimovun sədrliyi ilə Bakının Şərqi hissəsinin - Nizami, Xətai, Səbəyev, Suraxanı və Sabunçu rayonlarının içməli su təhlükəsizliyinə birləşməsi əldə edilən daha bir məhkəmə çəkişməsi olacaqdır.

Məsələ üzrə illərdir davam edən məhkəmə prosesləri yekun olaraq yeganə suala - Nizami rayonu, Çobanzadə küçəsi 45 ünvanında yerləşən mübahisəli torpaq sahəsində 1200 və 1400 mm diametrlili su borularının keçib-keçmədiyinə aydınlıq gətirilməsinə söykənir. İlk baxışdan belə görünür ki, bu məsələni aydınlaşdırmaq su içmək qədər asandır. Amma reallıq başqadır.

İddiaçı hesab edir ki, məhkəmə icraçıları icarə müqaviləsi əsasında ona icarəyə verilməmiş Nizami rayonu, Çobanzadə küçəsi 45 ünvanında yerləşən və xüsusi dövlət mülkiyyəti olan torpaq sahəsinin üzərindəki hasarı əsas olmadan söküblər. Yada salmaq ki, bir qədər əvvəl Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati İqtisad Kollegiyasında hakim Rövşən Vəliyevanın sədrliyi ilə T.Həmidovanın digər iddiası üzrə araşdırmalar aparılıb. Əraziyə traktor gətirilərək qazıntı işləri aparılıb. 1200 mm boru xətti müəyyən olunsada da, 1400 mm boru kəməri müəyyən olunmayıb. Hazırkı iddia məhkəmənin icraatına götürüldükdən az sonra isə T.Həmidovanın icarəsində olan torpaq sahəsinin altında yerləşən magistral boru kəmərinin güclü su sızması baş verib, Çobanzadə küçəsindəki bir çox tikililəri, həmçinin iş üzrə məhkəmədə tərəf kimi çıxış edən "Buxar" Kollektiv Müəssisəsinin ərazisini su basıb. Bununla əlaqədar T.Həmidovaya məxsus torpaq sahəsində "Azərsu" ASC-nin qəza briqadası qazıntı işləri aparılıb. Qazıntı işləri zamanı 1200 mm magistral boru kəməri ilə yanaşı 1400 mm-lik boru kəməri də müəyyən edilib. Məlum olub ki, həmin boru kəməri məhkəmə icraçıları tərəfindən sökülən hasarı altından keçirmiş. Beləliklə də qəza məhkəmədə araşdırma mövzusunə çevrilmiş məsələnin mahiyyəti itirib.

Ümumiyyətlə isə Bakının su təchizatı lahiyələndirildiyi dövrdə, ötən əsrin 60-70-ci illərində çəkilən magistral boru kəmərlərinin pasportlaşdırılması həyata keçirilməyib. Buna görə də magistral boru kəmərlərinin bir çoxunun dəqiqliyi ilə torpaq sahələrinin hansı hissəsindən keçdiyi təxmini bilinir. Bu da sonda torpaq icarəçiləri, sahibləri ilə "Azərsu" arasında məhkəmə çəkişmələrinə gətirib çıxarır.

□ **E.MƏMMƏDLİYEV**

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzinin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyatında 2 maşınlaq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılıqda da istifadəyə yararlı. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "KarlEtorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Manatın dəyərdən düşməsi bir çox sahələrdə olduğu kimi səhiyyə sahəsində də qiymətlərin artmasına səbəb olub. Bir tərəfdən xaricdən idxal olunan dərman preparatlarının qiyməti devalvasiya faizinə uyğun olaraq bahalaşmış, digər tərəfdən səhiyyə müəssisələrində də müayinə və müalicə xərclərində hiss olunacaq artım müşahidə edilir. Belə olduğu halda əhalinin kasıb təbəqəsinin müalicə üçün üz tutduğu İran səhiyyəsi yenidən aktuallaşır. Ehtimal edilir ki, yerli səhiyyə və dərman xərclərinin artması kasıb insanların yenidən şofanı İranda axtarmasına və əvvəlki axının bərpa olunmasına səbəb olacaq.

Bu fikri "Yeni Məsavət"ə açıqlamasında tibb elmləri doktoru Adil Qeybullada təsdiqləyib. Ekspert bildirib ki, insanların müalicə üçün İrana daha çox getməsi orada səhiyyənin qiymətlərindən asılı olacaq: "Bildiyiniz kimi, orada manat da valyuta kimi işləyir, bu səbəbdən elə bir problem yaşanmır. Qiymətlər Azərbaycandakı kimi olsa və ya daha baha olsa, təbii ki, oraya gedənlər azalacaq. Çünki İrana getməyin əsasında maliyyə faktoru dayanır. Bəzi şəxslər məqsədlə şəkildə oraya yönəliirlər, bəziləri də sadəcə hansısa məlumatlara inanıb oraya gedənlərdir. İmkanlı şəxslər, təbii ki, müalicə üçün İrani deyil, Avropanı seçirlər.

İrana adətən əhalinin kasıb təbəqəsi gedir, çünki orada müalicə nisbətən ucuz başa gəlir. Bir də milli səhiyyəyə güvənə olmayanlar, buradan incik düşənlər gedirlər. İmkanlı insanlar daha çox Avropaya, Türkiyəyə axırlar. Əgər İran

Devalvasiya İrana xəstə

axınını artırır bilər

Manatın dəyərdən düşməsi səhiyyəyə də ciddi təsir edib, dərmanlar bir neçə dəfə bahalaşmış

dan hesab edirəm ki, İrana gedənlərin sayında artım ola bilər".

Ölkəmizdə devalvasiyadan sonra dərmanların qiymətinin də artdığını vurğulayan A. Qeybullada bu mənada da İran əzəcliliyinin kasıb təbəqə üçün cəlbədedici olduğunu bildirdi: "Başqa bir tərəfdən yanaşsaq, Azərbaycanda dərmanların da qiyməti artıb, çünki əksəriyyəti xarici valyuta ilə alınır. Bu səbəbdən qiymət artımı təbiidir, devalvasiya faizi dərmanların üzərinə gəlir. Əgər belə bir situasiya varsa, dövlət bu məsələlərə ciddi şəkildə nəzarət etməlidir. Süni qiymət artımının, spekulasiyaların qarşısı alınmalıdır. Bəzi gündəlik tələbat olan dərmanların, şəkər dərmanlarını və sairin dövlət tərəfindən təminatı olmalıdır. İranda dərmanların Azərbaycanda olduğundan dəfələrlə ucuz olması əzəclilik məhsulunu üçün də bu ölkəyə üz tutanların sayını artıracaq. İranın özünün əzəclilik sənayesi var və bizdə olduğundan xeyli ucuzdur. Düzüldür ki, keyfiyyət məsələsində İran dərmanları Avropa istehsalı olan dərmanlardan geridə qalır, ancaq hər halda Rusiya dərmanlarında qat-qat üstündür".

dan asılıdır.

Əgər bizdə devalvasiya qiymətlərin artmasına səbəb olsa, təbii ki, axın İrana olacaq. İranda devalvasiya olmayıb, iqtisadi sabitlik mövcuddur, səhiyyə qiymətlərində də hər hansı dəyişiklik yoxdur. Bu baxımdan onu demək mümkündür ki, Azərbaycanda devalvasiyadan sonra hər sahədə olduğu kimi, səhiyyə sahəsində də, xəstəxana xərclərində təbii qiymət artımı olacaq. Çünki səhiyyədə istehlak olunan malların əksəriyyəti idxal olunan mallardır, bu da xarici valyuta ilə alınır. Bu səbəbdən qiymətlərin artması da təbiidir. Təəsüf ki, bu sahədə də yerli istehsal hesabına tələbatın ödənilməsi mümkün deyil. Bu baxım-

İqtisadi böhran dövrü üçün psixoloq məsləhətləri

"Kreditli olanlar cəmiyyətdə yeni risk qrupuna çevrilib..."

Manatın gündən-günə ucuzlaşması və adekvat olaraq bazarlarda qiymətlərin sürətlə artması insanlarda psixoloji gərginliyə səbəb olub. Əhalinin böyük bir qismi, üstəlik, iş yerini itirmək, ixtisar olunmaq təhlükəsi qarşısındadır. Böyük bir qrup isə bankların girovuna çevrilib.

Təsadüfi deyil ki, ikinci devalvasiyadan sonra da qətl, intihar, məişət zorakılığı, oğurluq halları artıb. Bu isə insanlarda yaranan psixoloji gərginlik səbəbindəndir. Psixoloq Azad İsayadə "Yeni Məsavət"ə açıqlamasında qeyd etdi ki, belə məqamda əsas məsələ insanların bir-birinə anlayışla, həssaslıqla yanaşmasıdır: "Bu bir böhrandır və biz bunu qəbul etməliyik. Yəni qış gəlib, qar yağmış, biz soyuqdan donmamaq üçün hansısa tədbirlər görməliyik. Burada da söhbət psixoloji hazırlıqdan gedir. Bu problem hansısa bir fərdə şamil olunmur, bütün insanlar - varlısı da, kasıbı da, iş adamı da, məmuru da bu böhranda yaşayacaqdır, bir-birimizə aqressiya göstərməklə heç nəyə nail olmaq mümkün olmayacaqdır. Bu zaman psixoloji böhrandan çıxış yolu odur ki, hamı bir yerdə olmalıdır, bir-birinə dəstək verib vəziyyətdən çıxmaq lazımdır. Əksinə, bir-birimizi didməklə, sadəcə, gərginliyi artırırıq, bu zaman emosiyalar güclənir, aqressiya çoxalır. Başa düşməliyik ki, hamımız ağır vəziyyətdəyik və bunun günahını bir-birimizin üstünə atmaqla vəziyyət düzəlməyəcək. Həmçinin, media, ictimai təşkilatlar böyük antikrizis təbliğat kompaniyası aparmalıdır. İzah etməlidirlər ki, bizi nə gözləyir, hansı antiböhran tədbirlər görülür, konkret hansı təbəqələrə necə çıxış yolları təklif edilir. Çoxlu sayda insanlar indi ixtisar qorxusu altında yaşayır. Həmin insanlara təminat verilməlidir. Söhbət təkcə maddi təminatdan getmir, həm də ümumi çıxış yollarından gedir".

Problemin səbəbini izah edən psixoloq qeyd etdi ki, insanlarda depressiya hallarının səbəbi gələcəklə bağlı qeyri-müəyyənlilik və ümidsizlikdir: "Bir çox insanlar heç kime inanmadığı üçün, biznesdə uğur qazanacağına əmin olmadığı üçün valyuta ehtiyatlarını evlərdə saxlayırlar. Bəlkə də bu saxlanmış pulları investisiya kimi iqtisadiyyata buraxmaq lazımdır. Ancaq bunu kimsə bizə izah etməlidir, bu bizim tanıdığımız və inandığımız bir insan olmalıdır. Çünki biz artıq hər adam da inanmırıq, dəfələrlə olub ki, iqtisadiyyatçıları, bank işçiləri bir söz deyib, realıq isə sonradan başqa cür olub. Deməli, insanlarla danışmaq, izah etmək, xırdalamaq lazımdır. Hansısa qaynar xətlər yaratmaq lazımdır ki, vətəndaşlar zəng edib hansısa problemlərinə izahat alsınlar. Mütəmadi olaraq, televiziya da verilişlər yayımlanmalıdır ki, insanlar mövcud durumla bağlı şərhləri eşitsinlər. Bu gün bu proses kortəbii formada gedir. Mətbuat bu boşluğu doldurmağa çalışır. Qəzetlər müxtəlif ekspertlərin rəylərini dərc edir, bəzən bunlar da bir-birinə zidd olur və çaşqınlıq yaradır. İnsanlar üçün həm iqtisadi, həm də sosial-psixoloji böhranda vahid çıxış yolu olmalıdır".

Azad İsayadə xarici valyuta ilə kredit bocu olanların cəmiyyətdə yeni risk qrupu formalaşdığını bildirdi: "Bir çox insanlar isə artıq intihar həddindədir. Onlara isə mütləq peşəkar köməyi olmalıdır. Bu gün isə böhran vəziyyətində problem ondan ibarətdir ki, intihar edənlərin təzə risk qrupu yaranıb - kredit götürən insanlar. Bundan sonra kredit götürən insanlar da risk qrupuna aiddir. Bu insanların arasında daha çox depressiya, aqressiya hallarına rast gələ bilərik, intiharlarla üzləşə bilərik. Bu qrupa daxil olan insanlarla antiböhran, antidepressiv işlər aparılmalıdır. Amma insanlara psixoloji dəstəyin verilməsi üçün konkret bir qurum yoxdur ki, həmin qrup işləri öz üzərinə götürsün. Ya Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin ya da Səhiyyə Nazirliyinin tərkibində belə bir qurum yaradılmalıdır. Əgər adətən intihar hallarında yetişmə dövrü 5-6 aydırsa, belə hallarda yetişmə dövrü 5-6 gün ola bilər. Bu zaman insan daha tez bu qərarı verir və intihara əl atır. Deməli biz təcili olaraq risk qrupuna daxil olan insanlarla peşəkar iş aparmalıyıq. Çünki artıq burada qohum-əqrəbə kömək edə bilməyəcək. Birmənalı peşəkarlar işləməlidir ki, o insanların söhbət etsinlər, həll yolları təklif etsinlər. Çünki bu, hamımızın problemi. Ancaq əgər kreditini ödəyibilməyən insan intihara əl atmağa qərar veribse, praktiki olaraq ona kömək etmək çox çətinir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Qızıl Məryam" və onun qatil qızı da "Fəryad" filminin prototipləri imiş

Bakıdakı "Jewellery" zinət əşyaları mağazasının sahibi, məşhur qızıl alverçisi Məryam Nametzadənin doğma qızı Günel Hüseynova tərəfindən bıçaqlanaraq öldürülməsi gündəmin əsas mövzularından olaraq qalmaqdadır. Hadisənin neçə gündür müzakilərə səbəb olması isə təkcə dəhşətli qətlin qurbanı olan ananın məşhurluğu və qatili-nin onun öz qızının olması deyil, həm də ailədən ayrı yaşayan atanın kimliyidir.

Çünki yanvarın 5-də Nəsimi rayonu, Feyzulla Qasımzadə küçəsi 17 ünvanında amansızlıqla öldürülən Məryam Nametzadənin keçmiş həyat yoldaşı, Qarabağ qazisi Mehman Hüseynov da sıradan biri olmayıb. O, Azərbaycanın Qarabağ müharibəsindən bəhs edən məşhur "Fəryad" filmindəki baş qəhrəmanın - İsmayılın prototipi olub.

Keçmiş döyüşçü Mehman Hüseynov "Qızıl Məryam"dan ayrıldıqdan sonra Bakıxanov qəsəbəsində tənha yaşayıb və 2015-ci ilin mayında ürək çatışmazlığından dünyasını dəyişib. Qarabağ müharibəsinin qazisi Mehman Hüseynov Milli Ordumuzun ilk

hərbi hissələrindən birində - Şıx batalyonda döyüşə yollanan birinci könüllülərdən olub. O, adı çəkilən batalyonda tağım komandiri olub. 1991-ci ilin dekabrında Qarabağın Kərkicahan qəsəbəsində Mehmanın tağımı düşmənlə qeyri-bərabər döyüşdə sonacən müqavimət göstərən, o zaman hərbiçilərimizin silah-sursatları bitib, əsgərlərimizin çoxu həlak olub, onun özü isə yaralı vəziyyətdə düşmənlə əsir düşüb.

Mehman Hüseynovun döyüş yolu və əsir düşdüyü epizodlar sonralar istedadlı rejissor Ceyhum Mirzəyevin ekranlaşdırdığı "Fəryad" filminə salınıb,

o, bu ekran əsərinin baş qəhrəmanının prototipi olub.

Modern.az saytının məlumatına görə, rejissor Ceyhum Mirzəyev bu ekran əsərində təkcə Mehmanın keçdiyi döyüş yolunu və əsirlik həyatını canlandırma-yıb, o, "Fəryad" filminə həm də mərhum komandirin ailəsini - arvadı və qızını da daxil edib.

Diqqətli tamaşaçı "Fəryad" filminin kadrlarını göz önünə gətirsə, yadına düşər ki, əsirlikdə olan qəhrəman bir neçə dəfə arvadı və qızını göz önünə gətirir. Məsələn, bombardman zamanı İsmayıl ermənilərin qaçdığı zirzəmiyə dolu olduğu evi yandırmay

istəyir. O, evə od vurandan sonra qonşu otaqdakı tənha erməni uşağının ağlamağını eşidəndə özünün azyaşlı qızı yadına düşür və alovu söndürməklə balaca erməni xilas edir.

Filmə bir neçə epizodda baş qəhrəmanın arvad-uşağı ekranda göstərilir. Belə epizodlardan biri İsmayılın müharibəyə yola salınma səhnəsidir. Burada qəhrəmanı arvadı və azyaşlı qızı yola salır.

Beləliklə, hamının indi tanıdığı "Qızıl Məryam" və onu öldürən qızı Günelin də Mehman Hüseynov kimi "Fəryad" filminin prototipləri olmasından indiyə kimi xəbərsiz olmuşuq. Bunu vaxilə film yaradıcı heyətində olmuş kino xadimləri də təsdiqləyiblər.

Qeyd edək ki, Mehman Hüseynov 1991-ci ilin dekabrında Qarabağın Kərkicahan qəsəbəsində əsir düşəndə onun 1988-ci il təvəllüdü qızı Günel 3 yaşındaymış.

Xatırladaq ki, Məryam Nametzadənin ölümünə görə, Nəsimi rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4, 120.2.11 (quldurluqla əlaqədar xüsusi amansızlıqla qəsdən adam öldürmə) və 181.3.3-cü (quldurluq, zərərçəkmiş şəxsin sağlamlığına ağır zərər vurulmaqla törədildikdə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. Onu öldürən qızı 1988-ci il təvəllüdü Günel Hüseynova, qohumu Nicat Eyvazov və 1997-ci il təvəllüdü Ceyhun Əsgərov tutularaq istintaqa cəlb olunub. Hazırda cinayət işi üzrə istintaq tədbirləri davam etdirilir.

MUSAVAT

Son səhifə

N 6 (6327) 11 yanvar 2016

Qadınları yoran səbəblər

Bir çox qadınlar tez-tez yorğunluqdan şikayət edir. Bəzən yorğunluq səbəbsiz olaraq meydana çıxır. Qadın fikir verir ki, çox işləməyə də özünü daim yorğun və həlsiz hiss edir. Belə "səbəbsiz" yorğunluğun real səbəbləri bunlardır:

- Suyun az miqdarda qəbulu. Bir çox qadınlar su içməyi sadəcə unudur. Qadın gün ərzində az miqdarda su içərsə, bu yorğunluğa və baş ağrılarına səbəb ola bilər.

- Orqanizmdə B12 vitaminin çatışmamazlığı. B12 vitamin çatışmamazlığı nəticəsində orqanizmdə daha az qırmızı qan hüceyrələri yaranır ki, nəticədə beyin oksigen çatışmazlığından əziyyət çəkir.

- Güclü xroniki stress yorğunluğa səbəb ola bilər. - Gizli inkişaf edən ürək-damar sistemi xəstəliyi də xroniki yorğunluğa səbəb ola bilər.

- Qadınlarda tez-tez dəmir defisitli anemiya (qanazlıq) inkişaf edir. Belə anemiya da xroniki yorğunluğa səbəb ola bilər.

- Fiziki aktivliyin az olması və ya əksinə həddindən artıq çox olması xroniki yorğunluğa səbəb ola bilər.

- Arıqlama üçün müxtəlif pəhrizlərdən sui-istifadə edən, yaxşı qidalanmayan qadınların orqanizmində bir çox vitamin və mineralların defisiti yaranır ki, nəticədə qadın tez-tez yorğunluq və zəiflik hiss edir.

- Sidik ifrazı sistemi iltihabları, qalxanvari vəzinin fəaliyyətində olan pozulmalar, qara ciyər xəstəlikləri, bədxassəli şişlər səbəbsiz yorğunluğa gətirib çıxara bilər.

Obamanın itini oğurlamaq istədi

Amerika prezidenti Barak Obamanın iki itindən birini oğurlamağı planlaşdıran silahlı şəxsin Vaşinqtonda tutulduğu haqda xəbərlər yayılıb. Hadisə gizli servisin məhkəməyə müraciət etməsindən sonra ortaya çıxıb. Məhkəməyə təqdim olunan məlumatlara görə, xidmət əməkdaşları 49 yaşlı şəxsi Vaşinqtonda qaldığı oteldə həbs ediblər. Skot Stoker adlı amerikalı 2 min kilometrədən çox yolu yük maşını ilə gəlib. Özü ilə birlikdə nəzarətə götürülən amerikalı oğrunun maşınından 2 tüfəng, çoxlu mərmə və bir bıçaq tapılıb.

Yeni ilin yeni texnologiyaları

Dünyanın ən böyük texnologiya sərgisi olan "Consumer Electronics Show" da 2016-cı ilin yeni texnologiyaları təqdim edilib. 1967-ci ildən bəri təşkil edilən sərgidə çox diqqəti cəlb edən texnologiya vasitələri bunlar olub:

Ağıllı kəmə - gün ərzində nə qədər enerji sərf edildiyini və nə qədər sərf edilməsinə ehtiyac olduğunu bildirir. Az su içildiyi zaman "bu gün az su içdin" deyər xəbərdarlıq edir. Atılan addım sayını hesablayır. Nəfəs almada problem olduğu zaman sahibinə xəbər verir.

Ağıllı çətin - hava proqnozu haqda davamlı olaraq məlumat verir. Çətinin sahibi getdiyi yerdə yağış yağıb-yağmayacağını əvvəldən bilir. Əgər çətin bir yerdə unudularsa sahibinin telefonuna mesaj göndərir.

Sensorlu güzgü - ağıllı telefonlarda istifadə edilir və sahibini çox gözəl göstərir.

Ağıllı ayaqqabı topuğu - ayağın istiliyini ölçür. Lazım gəldiyi zaman isidir. Sahibi hərəkət etdikcə yandırdığı kalori haqda məlumat ötürür.

Ağıllı corab - uşaqların yuxusu zamanı oksigen səviyyəsini, qanın hərəkəti və ürək döyüntüsü haqda məlumat verir.

Qarnından "parazit əkizi" çıxdı

Qarın ağrısı ilə şikayəti xəstəxanaya gədən və əməliyyata götürülən hindli gəncin qarnından "parazit əkizi" çıxdı. Hindistanın Allahabad şəhərində yaşayan 18 yaşlı Narendra Kumarın qarnında əkiz qardaşının olması ailəsinə şoka salıb. Qısa müddət ərzində əməliyyata götürülən gəncin qarnından 2,5 kilo ağırlığında, sümük, saç və dişlərdən ibarət olan kütlə çıxarılıb. Parazit əkizinin 18 il ərzində göbək bağının köməyi ilə qardaşının bədənindən qidalandığı məlum olub. Narendraya bu günə qədər 200 xəstədə təsbit edilmiş "vücut içində vücut" diaqnozu qoyulub.

Məlumat üçün bildirik ki, belə hallar hamiləlik dövrü zamanı bir uşağın göbək bağının köməyi ilə digər uşağın bədənində girməsi zamanı baş verir. Belə hallarda parazit uşaq göbək bağının köməyi ilə əkizinin bədənindən qidalanır. Narendranın əkinçi olan atası jumalistərə verdiyi açıqlamada bu sözləri deyib: "Bu şeytan illərdir oğlumun içində ona işgəncə edir. İndi ondan qurtulduq, oğlum rahat olacaq. O, artıq rahat məktəbə gedib-gələ bilər və heç bir şikayəti yoxdur".

Ötən ilin oktyabr ayında da Hindistanın Benqal şəhərində yaşayan 4 yaşlı uşağın qarnından parazit qardaşı çıxarılmışdı.

QOÇ - Saat 15-ə qədərki müddəti səbirlə başa vursanız, qalan saatlardan xoşagəlməzlik gözləməyin. Çünki ulduzlar bu gün şəxsi işlərinizdə böyük dönüş yaratmaq istəyir. Bunun üçün sadəcə, əzmkarlığınızı artırmağınız kifayətdir.

BUĞA - Saat 11-13 və 16-18 arası iştirakçısı olduğunuz situasiyaların əksəriyyəti gərgin fonla müşayiət olunduğundan bütün ciddi işlərinizi təxirə salmalısınız. Əks təqdirdə çoxsaylı uğursuzluqlarla rastlaşacaqsınız.

ƏKİZLƏR - Ulduzlar gün boyu maraqlı insanlarla görüşəcəyinizi bəyan edir. Bu, işgüzar əməkdaşlıq da ola bilər, dostluq-yoldaşlıq da. Hətta boşluğunuz varsa, məhəbbət dəryasına da düşə bilərsiniz.

XƏRÇƏNG - İlk növbədə səhhətinizə qayğı göstərin. Çünki yalnız sağlam bədəndə sağlam ruh olur. Ruh da ki sağlam olmadı, onda kosmik fərd kimi cılızlaşsın. Həmişə başqalarını müzakirə etməkdənsə öz ideya və məramlarınızı analiz edin.

ŞİR - İlahinin verdiyi hər günə şükür edin, bədgüman olmayın. Ən azı ona görə ki, ixtiyarınızda olan təqvimdə sizi narahat edən əksər sahələrdə - qarşılıqlı münasibətlərdə, maliyyə məsələlərində, həmçinin fəaliyyətdə müsbət nəticələr əldə edəcəksiniz.

QIZ - Bir qədər gərgin təqvim olsa da, proseslərə neytral yanaşmaqla gözlənilən təhlükələri dəf edə bilərsiniz. Saat 16-18 aralığında istənilən riskli sövdələşmələrdən, köhnə qisasçılıq prinsiplərindən əl çəkin.

TƏRƏZİ - Göy qübbəsi müqəddəs ziyarətgahlarınıza baş çəkməyinizi tövsiyə edir. Dünyanı kiçik, Tanrı kəramətini böyük bilməlisiniz. Bu həyat kodunu anlasanız, ayın sonuna kimi zaman xeyrinizə işləyəcək.

ƏQRƏB - Risk etməyə lüzum yoxdur. Çünki hazırkı durumunuz ifrat əsəbiliyinizdən xəbər verir. Amma ailə-sevgi münasibətlərində, eləcə də kollektivlə davranışda mülayimlik göstərsəniz, işləriniz qaydasına düşəcək.

OXATAN - Xırda maliyyə problemlərinə görə narahat olmayın. Çünki günün ələ ilk saatlarından bu istiqamətdə uğurlarınız bol olacaq. Fikirləşin görün, İlahidən gələn missiyanız hazırkı fəaliyyətinizlə üst-üstə düşürmü?

OĞLAQ - Kifayət qədər düşərli zaman kəsiyindən keçəcəksiniz. Bu prosesi daha ideal səviyyəyə yüksəltmək üçün ətrafınıza sadıq tərəfdaşlar toplamalısınız. Günün "ən varlı" zodiak işarəsi də məhz siz olacaqsınız.

SÜTƏKƏN - Yəqin bilirsiniz ki, "hakimiyyətdə" olan Oğlaqla sizin bürcü əsasən Saturn idarə edir. Bu işə təbib olaraq sizi də qalan bürcələrdən daha enerjili və daha şanslı olmağınıza dəlalət edəcək.

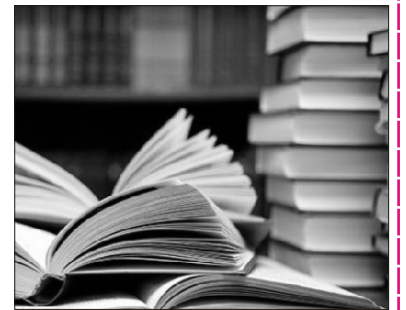

BALIQLAR - Bəri başdan nəzərinizə çatdırmaq ki, ixtiyarınıza olduqca məsuliyyətli bir gün düşüb. Belə ki, işlək saatlarda çoxlu sayda yeniliklərin şahidi olacaq, maraqlı təkliflər alacaqsınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Çox çalışdığı üçün işdən qovuldu

Kamerunlu tələbə həftəlik maksimum çalışma müddəti olan 15 saati keçdiyi üçün deportasiya edilib. Danimarkadakı Universitetlərdən birində oxuyan və eyni zamanda çalışan kamerunlu gənc 90 dəqiqə əlavə çalışdığı üçün ölkədən qovulub. Euronews xəbər verir ki, universitetin ən yaxşı xarici tələbələrindən biri olan - adı açıqlanmayan tələbənin ölkədən qovulması həm universitet tələbələrini, həm də yerli əhəlinin etirazına səbəb olub. Etirazlara baxmayaraq tələbə öz ölkəsinə göndərilib.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.